

Slovenski

PRIJATEL

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 krajc. na leto.

Štev. 6.

V Celovcu 15. junija 1873.

XXII. tečaj.

Pridiga za IV. pobinkoštno nedeljo.

(Bog iz malega lahko stori veliko; iz velikega malo; gov. A. M.)

Gospod, pojdi proč od mene; ker gre-
šen človek sem jaz! Luk. 5, 8.

Vvod.

Danešnje sv. evangelije nas prav očitno uči, da na blagoslovu božjem je vse ležeče. Peter in njegovi tovarši so ribe lovili celo noč, odrekli so se pokoju in spanju, terdo so delali in vendar — ves njih trud je bil zastonj. Kakor hitro so pa spet mreže v morje vergli, zajeli so toliko rib, da so se mreže tergale. Glejte! ali ni bil tukaj perst božji očiten? Da preljubi! „Celo noč smo lovili, je rekel žalostni Peter, in nismo nič vjeli, pa na tvojo besedo, ker ti ukažeš, hočem mrežo še enkrat v morje vreči.“ Kar se z Bogom začne, v imenu božjem in z dobrim namenom dela, temu da Bog po navadi srečo in blagoslov. Bog zamore iz malega veliko narediti. Zaupajte tedaj na njega, brezkončno dobroto! On pa zamore tudi iz velikega malo narediti, kedar si kdo po krivici premoženje spravlja, ali krivično blago nabira in na Boga in na božje zapovedi pozabi. — Bog je črez vse pravičen. Dobro poplačuje na tem in na unem svetu, hudo ravno tako večkrat že na tem svetu, gotovo pa na unem svetu kaznuje. Bojite se tedaj njegove pravičnosti. Tedaj rečem:

1. Imamo črez vse dobrotljivega Boga, ki z mogočno roko lahko iz malega veliko naredi, ako se ga bojimo in sveto živimo.

2. Imamo pa tudi črez vse pravičnega Boga, ki zamore, kar je velikega, pomanjšati, pokončati, ako se Boga in pekla ne bojimo. — Kar bom danes povedal, vredno je, da dobro pazite.

Lahko me boste razumeli, ker le v izgledih vam hočem govoriti. Poslušajte!

Razlaga.

1. Bog lahko iz malega veliko naredi. To nam je že v začetku stvarjenja pokazal. V začetku ni bilo še ničesa. Le eno besedo je Bog rekel in na to besedo se je prikazalo nebo in zemlja, sonce, luna in zvezde, živali in človek, žive in nežive stvari. To se pač pravi iz malega veliko narediti. — Da Bog iz malega veliko narediti zamore, kaže nam vsak dan pri žitu in družih pridelkih na polju. Glejte drobno zerno veržete v jeseni v zemljo, v kateri segnjije; pa v spomladi izleze in požene veliko verhov. Peška po naključni otroku iz rok na trato pade, izleze in naraste veliko drevo, ki košate veje proti nebu razprostira in devet rodov z zlahtnim sadjem redi. Glejte toliko reči dá Bog vsako leto iz zemlje izrasti, da vsak dan toliko milijonov ljudi in žival preživlja. Tako zamore Bog iz malega veliko narediti, pa vse to se vam nič čudno ne zdi, ter mislite, da vse to mora tako priti, da vaša dlan, vaši žulji vse to naredijo in vendar noben kralj in nobeden modrijan tega sveta le ene travice stvariti ne more.

Majhno je bilo v začetku Izraelsko ljudstvo. Blizo 70 ljudi je bilo prišlo v Egipt in za 300 let pozneje jih je šlo iz te dežele z Mojzesom v puščavo 600.000 terdnih mož brez žen in otrok. — Sama človeka sta bila v začetku na zemlji in zdaj jih je milijone in milijone brez števila. — Nič ni imel poterpežljivi Job, ko ga je bil Bog skušal s tem, da mu je bil vse odvzel, premoženje in otroke. Nič mu ni bilo ostalo, kakor hudobna žena, ki ga je zasramovala; nič več ni imel, kakor za smert žalostno dušo, gnjilo in gnjusobno telo. Pa kmalo se ga je Bog usmilil in vse mu je obilno povernil. — Kako ubožen in zapuščen je bil Egiptovski Jožef, kedar so ga bili hudobni bratje izmaelskim prekupcem prodali za 20 srebernikov; kedar ga je bila potem v Egiptu hudobna kraljica v ječo vreči vkazala. Pa poprej, ko si je mislil, bil je iz ječe poklican in za kraljevega namestnika povišan. Pa ne le to da je revni Jožef prvi za kraljem postal, ampak rešil je pozneje ne samo hudobnih bratov, ampak veliko veliko tavezent družih ljudi gotove smerti v 7 letih splošne lakote. Bog tedaj zamore ponižnega povišati, iz malega veliko narediti. — Kako reven je bil sv. Jožef pa postal je rednik Jezusov. Tiho in ubožno je živela prečista Devica Marija, pa je postala mati božja, mati našega Odrešenika, kraljica nebes in zemlje. — Borni ribiči so bili aposteljni; zdaj jih pa česti vesoljni katoliški svet in kraljujejo z Jezusom tam gori v svetih nebesih. — Malo zernice je bila tudi sveta cerkev Jezusova, — pa zrastle je košate drevo, ki razprostira svoje veje od enega kraja sveta do drugega. To vidimo vsak dan, kako eden ali drugi revež s pridnimi ročicami in z božjo

pomočjo pride k lepemu premoženju; vidimo, kako marsikteri reven otrok, sin revnih starišev, visok stan doseže. Marsikaj se sliši govoriti: Kdo bi si bil v misel vzel, da bode ta in ta iz tako revne hiše, tako slabega zdravja, postal tako visok gospod, imeniten uradnik, iskren duhovnik, čeverst vojak itd. Pri Bogu ni pač nič nemogočega!

Če pa tudi Bog vselej iz malega ne naredi velikega, vendar svojim zvestim služabnikom to malo, kar imajo, blagoslovi, da jim bolj tekne, kakor prevzetnim bogatinom krivična bogatija, — Elizej prerok je bil prišel k neki vdovi, ki čisto nič imela ni, kakor vse polno dolgov, tako sicer da verniki (kterim je bila dolžna) so jej hotli obadva sina prodati. Še nektere kaplje olja je imela pri hiši in družega nič. Pa prerok ga je bil z božjo pomočjo tako pomnožil, da ga je prodajala in vse svoje dolgove poplačala. Kdo ne vé, kako je bil Jezus z nekimi kruhi in malo ribami v puščavi enkrat 5000, drugokrat 4000 ljudi tako nasitil, da je potem še veliko jербasov blaga ostalo? Kdo bo še dvomil, da Bog zamore iz malega veliko narediti. Pač zaupati moramo vselej na njegovo dobrotljivost in vselej pred očmi imeti tudi drugo resnico, da Bog ni samo dobrotljiv, temuže da je tudi pravičen, in

2. da zamore tudi iz velikega malo narediti, kjer se njegova dobrota povračuje z nehvaležnostjo. To je bil tudi pokazal, ko je bil poslal veliko povodenj in ves svet pokončal. Ljudje so se bili že silno pomnožili, pa so bili na Boga pozabili in hudobni postali. Zatorej je Bog veliko povodenj čez vso zemljo razlil, da so bili vsi tudi najviši hribovi globoko pod vodo. Ves človeški rod, razun Noetove družine, to je vse ljudi je bil pokončal. To se pravi iz velikega malo narediti.

Prebivavci mogočnega mesta Babel so hotli zidati iz prevzetnosti tako visok stolp ali turn, da se bo neba dotikal. Bog jim je pa jezike zmešal, da so bili prisiljeni, vse popustiti. — Prišel je Mojzes pred kralja Faraona in mu v božjem imenu zaukazal, naj spusti Izraelce. Farao pa je odgovoril: „Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas — ne poznam ga Gospoda?“ Pa ta Gospod, ktereга Farao ni hotel poznati, je poslal strašne stiske, šibe in nadloge nad Faraona in egiptovsko deželo, in slednjič je bil Farao v morju pokopan. — Kralj Nabuhodonozor se je proti koncu svoje vlade bil prevzel in je bil ošaben zavoljo svoje velike moči in slave. Pa Bog ga je ponižal in mu pamet vzel. V svoje norosti si je Nabuhodonozor domišljeval, da je zver; torej se ni obnašal kakor človek, ampak kakor zver. Po vseh štirih je hodil, žerl kakor zver, svoje telo zanemarjal in slednjič je zbežal na plano med poljske živali. — Kralj Herodež je, oblečen v kraljevske obleke, sedel na sodnjem stolu in je ljudem govoril. Ljudstvo pa je vpilo: Božji glas je to in ne človeški. Pri tej priči pa ga je udaril angelj Gospodov, zato ker ni dal česti Bogu in je sneden

od červov umerl. — Oba Napoleona sta bila mogočna cesarja, pa v svojej visokosti in slavi sta se prevzela in svojo roko vzdignila zoper sv. cerkev in nje vidnega poglavarja. Bog pa je oba ponižal, — oba sta umerla v prognanstvu na tujej zemlji. — Tako Bog iz velikega nareja malo: „Kdor se poviša, ponižan bo.“

Da Bog iz velikega malo narediti zamore, vidimo tudi v vsakdanjem življenju. Žito večkrat na polju prav lepo stoji. Vsak kmet prav lepo bogato žetev pričakuje. Zdi se, da vsak klas mu bo ves trud obilno poplačal, kterege je celo leto na polju imel. Od tega malega semena, katero je bil zemlji izročil, lahko bi bil vse žitnice napolnil. Če pa Bog le eno samo hudourje s točo pošlje, tedaj splava vse upanje po vodi in od lepega žita, ki je dan na dan serpa pričakovalo, nič več ne ostane, kakor polomljena slama in razbito sternišče. — Včasih drevesa in vinogradi v prelepem cvetju stojé. Marsikdo že vnaprej šteje in premišljuje, koliko bo v nekterih mesecih za sadje, vino potegnil. Naenkrat pa nastane merzla noč, slana vse požge, ali pride kaka druga nesreča in vse upanje je splavalo po vodi. — Marsikdo se veseli nad svojo številno in lepo rejeno živino; pa tudi nad to zna priti kaka bolezen in druga nesreča in vse veselje je preč. Tako Bog iz velikega malo napravlja. —

Ni dolgo, kar smo brali, da so na Dunaju in po drugih mestih ljudje, ki so zjutraj bili še bogatini in sloveli kot milijonarji, da so ravno ti zvečer bili že berači, — oni, njih družina in še drugi ljudje. Pa to še ni največa nesreča. Ti nesrečneži so visoko igrali, si strašno veliko priigrali, v svojej sreči na Boga pozabili, — zdaj jih je pa Bog zapustil, da so se nekteri sami djali ob življenje. Tako Bog nareja iz velikega malo.

Sklep.

Bog je res neskončno dober in usmiljen, — vsega dobrega smemo od njega pričakovati. Bog pa je tudi pravičen in Božje pravice se moramo bati. Varovati se moramo, da nam Bog posvetnega blaga ne odvzame, če grešno živimo. Blagoslov božji le pri takih ostane, ki se Boga bojijo in njegovo sveto voljo spolnujejo. Skušnja pa uči tudi, da iz hiše, ki za Boga ne mara, dobrostanje zgine. Bogatija, ki je mokra od potu ubogih, mokra od solz ubogih udov in sirot, do tretjega roda ne pride.

Kdor hoče na tem svetu srečo imeti, naj sveto živi, naj se vsake krivice varuje, in vsakemu svoje pušča. Vsak pridno naj dela pa moli vmes in gotovo mu bode Bog poslal svoj obilni blagoslov ali žegen z nebes. Amen.

Pridiga za god ssv. aposteljnov Petra in Pavla.

(Sv. vera je potrebna vsakteremu človeku; gov. L. S.)

Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenske vrata je ne bodo zmagale. Mat. 16, 18.

Vvod.

Le ena je resnica; le ena prava cerkev. Kristus, naš Gospod, je le eno postavil, kakor v današnjem svetem evangeliju beremo. Rekel je Petru: „Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenske vrata je ne bodo zmagale.“ Tej svoji cerkvi je sporočil Jezus svoje zveličanske nauke, v tej cerkvi shranil zaklade božje milosti, svete zakramente. Le kdor se v tej sveti cerkvi znajde; po naukih živi, ktere je Zveličar njej zročil; svete zakramente prejemlje, ki jih je Kristus njej dal, bo rešen in zveličan, ravno kakor je o vesoljnem potopu tudi le samo tisti rešen bil in pri življenju ostal, ki se je nahajal v Noetovi barki. So pa ljudje, ki vsemu temu radi nasproti govoré. Pride kak pretergan modrijan, plazivši se prihuljeno ko kača v paradizu, in modruje in beseduje: „A — to ni tako! pridige in kerščanski nauki — to vse skup nič ni: duhovni tako učé, ker so zato plačani, da bi sirovo ljudstvo v strahu imeli, da ne zdivja. Človeku, ki je kaj bolj prebrisan, vsega tega treba ni itd.“ Ljudje ga slišijo tako modrovati, in kateri niso terdni v veri in ne vidijo dalje pred seboj, kakor ped seže, mu verjamejo, za njim potegnejo, se na slabo stran obernejo v svojo lastno nezmerno nesrečo. — Toraj bomo danes preiskovali, na kateri strani je resnica: ali na naši strani, ki Jezusove nebeške nauke razlagamo; ali pa na strani takih modrijanov, ki svojo modrost od vse nekod drugod zajemljejo? in ali je res naša sveta vera le za poredno ljudstvo, ne pa tudi za druge bolj omikane in olikane stanove in sploh za vse ljudi? Zatorej pravim: Sveta vera je potrebna vsakemu človeku; le poslušajte!

Razlaga.

1. „Kdor hoče k Bogu priti, mora verovati, da je, in da je tistim, ki ga iščejo, plačevalec“, (Hebr. 11, 6.) piše sv. Pavel. In Jezus je svojim aposteljnom zapovedal: „Pojdite, in učite vse

narode, in kerščujte jih v imenu Očeta, in Sina in sv. Duha. Učite jih deržati vse, karkoli sem vam zapovedal." (Mat. 28, 19, 20.) In spet na drugem mestu govori: „Pojdite po vsem svetu, in oznanujte evangelije vsaki stvari. Kdor veruje in je kerščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen.“ (Mark. 16, 15, 16.) Iz teh Jezusovih besed posnamemo, da je sv. vera v zveličanje neobhodno potrebna ne le samo nekterim, ampak vsem ljudem, vsem narodom, vsaki stvari, to je vsakemu človeku, ker Jezus v tej reči nobenega razločka ne dela med priprostim ljudstvom in med višimi stanovi. — In kakšna vera je v zveličanje potrebna? Mertva vera, ktera le v sercu stannuje, ne zadostuje; ampak živa mora biti in delavna, ktera se v delih razkazuje. To priča sv. Jakob (2, 14, 26.) rekoč: „Kaj pomaga, bratje moji! če kdo pravi, da ima vero, del pa nima; ali ga bo vera brez del mogla zveličati? — Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva.“ Memo tega mora kristijan, kar v sercu veruje, očitno spoznavljati in z ustmi pričati če je treba, kakor sv. Pavel (Rimlj. 10, 10.) pove, rekoč: „S sercem se veruje v pravičnost, z ustmi pa se priča v zveličanje.“ To so besede večne Resnice, shranjene v sv. pismu. In kdo je sv. pismo pisal, veste! V sveto pismo niso devane nikake človeške zmišljave, ampak pisali so ga sv. možje, ktere je sveti Duh razsvetlil, ter jim v glavo dal, kaj naj pišejo. — Iz besed sv. pisma pa, kakor sem skazal, spoznamo, da je sv. vera potrebna vsakteremu človeku, ako hoče zveličan biti. Če pa eden ali drugi tem besedam zopergovarja, menite, da so zavoljo tega že iz sv. pisma izbrisane? Nikakor ne! „Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle“, govori Jezus. (Mat. 24, 35.) — Kdor besedam sv. pisma ne verjame, naj pa posvetnim modrijanom verjame, in naj se tistih derži, ki besedam sv. pisma nasproti govoré: ali gleda naj, kam ga bodo na posled pripravili!

Kdo pa so tisti ljudje, ki tako modrujejo in pravijo, da vsi nauki naše svete vere niso za drugega, kakor da se neotesano, poredno ljudstvo ž njimi kroti in v strahu ima, ravno kakor se nepokojnemu konju uzda na glavo obesiti, da ne dirja in ne razsaja? Kteri so, vprašam, ti ljudje? in zakaj tako govoré?

Če pregledujemo življenje takih ljudi, pretresamo njih djanje in ravnanje, našli bomo, da jih je zapustilo vse, kar je Božjega. Ali so namreč taki, ki so v resnicah svete vere popolnoma nevedni, in tako slabo podučeni, da še najpotrebnišega ne vedó, in ti morda celo ne vedó ne 6 pglavitnih resnic naše svete vere povedati, ne 10 zapoved božjih naštetih. Ali so pa sicer v resnicah svete vere nekoliko podučeni, toda silno hudobnega serca in spridene volje, kar se v vsem njih življenju razodeva. So namreč v svojem govorjenju lažnjivi, pri kupčijah in pogodbah goljuživí, s svojimi sosedi neznašljivi, in sploh v vsem svojem življenju razuzdani, ter ali pijanosti ali nesramnosti vdani. Vidite, takšni so ljudje, ki

tako govoré: Zdaj pa sami sodite, na kateri strani bo resnica: Ali pri Jezusu, kateri se nikoli zlagal ni, ali pa pri takih modrijanih, ki resnic naše svete vere ali ne poznajo, ali, če jih tudi poznajo, pa po njih ne ravnajo, in so v vsem svojem življenju vsi razvajeni in razuzdani, lažnjivi in goljufivi? —

Zakaj pa le vendar tako govoré? — Bog je vsakemu človeku dal prijatelja, kateri mu v srcu stanuje, in se vest imenuje. Ta prijatelj človeka od hudega odvrtače in k dobremu nagibuje. Hitro se oglasi, kedar misliš kaj hudega storiti, kakor bi ti reči hotel: „Nikar! ne bo prav!“ Blagor mu, kdor tega svojega notranjega prijatelja posluša! Ali če se človek poželjivosti prepusti, da ga dalje in dalje žene ko dereča reka vodo in valove, mu vest ne bo več ljubeznjiv, dobron priatelj, ampak nadležen in zoperu svarivec, kterege se bo iskal po vsakej ceni znebiti, ter ga v spanje pripraviti. Ker mu pa pobožnih ljudi lepo zadržanje vest iz nova dramu in budi, gledal bo, tudi tiste v enaki stan pripraviti, v kakoršnem se on sam nahaja, deloma, da bi ga njih bogaboječe življenje več v oči ne bodlo, in deloma, da jih ložej premoti in pretanta, naj strežejo njegovi poželjivosti in samopašnosti, in služijo njegovi sebičnosti in samopridnosti. — Iz tega sami lahko sklenete, da taki ljudje niso pravi prijatelji človeškega roda, če se nam tudi prijatelje hlinijo in nam tisočkrat prijateljstvo prisegajo. So naši prijatelji, kakor bodeč ternjev germ, kateri nedolžni ovčici zavetje ponuja o hudi uri; ali če se sirota zaupljivo pod-nj zateče, jej voljno popiplje in populi in jo s ternjem zbada in rani. So naši prijatelji, kakor ptičar ptici: Sladko jej piska, dokler neumnice na limanice ne zvabi ali v mrežo zvodi. Ko jo pa vjame, zavije jej vrat. Taki prijatelji ne iščejo naše sreče, iščejo pa našo nesrečo. Veste, kaj Jezus od njih pové? „Slepci so,“ pravi, „in voditelji slepcev. Ali more pa slepec slepca voditi? Ali ne padeta obadva v jamo?“ (Luk. 6, 39.) V katero jamo pa zavlečejejo človeka taki ljudje?

2. Ne govorim od jame, v katero bi jih zavlekli unkraj groba, od jame, v kateri nevgasljiv ogenj gori vse vekomaj; ostanimo pri jami nesreče, v katero bi jih že na tem svetu pahnili. Kaj pravite, kakšna bi bila z nami, ako bi sv. vero ali iz enega ali drugega stana, ali pa iz cele človeške družbe ob enem pregnali? Poslušajte, kaj so čestiti Litijški (Lüttich) škof na Belgiškem z imenom „van Bommel“ že leta 1840. o tej reči pisali. Med drugim to-le pravijo: „Kakšna bi bila s človeško družbo, ko bi tisti, kateri imajo oblast v svojih rokah, teh misli bili, da smejo jarm svete vere otresti, in ga brez kazni in straha v svoj lastni prid svojim podložnim naložiti? S tim bi pekleče razmere neenakosti, ki se med obedvojim že od natore nahajajo, nezmerne postale, in strašno needinost in neodstranjivo nesrečo bi spočele.“

Ako sveta vera zmed priprostega ljudstva zgine, postala bo množica nesrečnih ljudi od sile nesrečna. Zgubila bo s kerščansko vdanostjo in poterpežljivostjo vred tudi hladivno tolažilo v svojem terpljenju; in ker bi se hotla za tem na vsako vižo svojega terpljenja znebiti, ne vidilo bi se jej krivično, ampak celo za pošteno delavnost bi imela, ropati tistim, ki kaj imajo. Če ljudstvo brezbožno postane, se s tim preverže v divjo druhal, ktera krade in ropa, kolikorkrat je lačna. Lačno pa je tako ljudstvo prepogostoma, ker se o dobrih dnevih, kedar ima dela obilo in visoke plačila dobiva, nič za zmernost in varčnost ne zmenja. Ako tedaj ljudstvu vero vzameš, nimaš mu zanjo drugega dati, kakor razuzdanost ali obupnost v grozopolnem spremenu: razuzdanost, kedar se mu dobro, obupnost, kedar se mu slabo godi.“

In kakšna bi bila z višimi stanovi, ako bi jarm svete vere otriesli? So mar ljudje te verste bolj žlahtne nature, ter različni od ljudi nižih stanov? — Ali imajo drugači stvarjenega duha, drugači poželjše serce? in pred drugim manj po veselju ihtečo poželjvost? Vzemi bogatinom in mogočnikom zemlje sv. vero, kakšna bo potem ž njih pravičnostjo do podložnih? kakšna ž njih usmiljenjem do ubogih? Ako zapovedovavci nič več ne poslušajo božjega glasa, dajali bodo le take zapovedi in postave, kakorsne njih terma spočenja, ali njih strast tirja ali sebičnost zahteva. Ako ne vlada več božja pravica človeka, ki ima oblast in moč, stiskal bo bogatin ubogega, močnejši slabejšega zatiral; njuna krivica pa bo v sercu stiskanega in zatiranega sovraštvo spočela in togoto in maščevanje rodila. Po božji modri vravnavi je bogatin zavezan in dolžen, razloček, ki je med njim in ubogim, poravnati, kolikor premore, ter siromaka v njegovi revščini tolažiti in mu terpljenje polajševati. Ravno zavoljo tega sv. vera bogatinom tako oostro zaterduje, naj pred vsem drugim krotijo svojo poželjvost in zmerno vživajo bogastvo, potem pa razdelijo svojo obilnost med uboga. Otmi bogatina zdravilnega jarma sv. vere, in se bo ali lakomnosti prepustil, ali pa nespametni zapravlji-vosti vdal; in njegova obilnost, ktera prav za prav ubogim gre, bo zginila, da tudi enega kosca kruha ne bo našel, da ga ubogemu in siromaku podeli.“

Vzemi pa sveto vero nižim in višim stanom ob enem, kakšna bo potlej? Ako bi se potem potu človeška družba obernila od Boga in njegovega češčenja, in njegovih zapoved, in njegove pravice, zgubili bi podložni vsako zastavo in varstvo pred trinoštvom in samosilstvom; zgubili pa tudi mogočniki in zapovedovavci vsako poroštvo proti puntu in vstaji in tolovajstvom. Zamerlo bi nasprotno zaupanje, vgasnila bi vsa ljubezen! Nobeden bi ne hotel potem več ubogati, in le močnejši bi gospodoval s strašno samosilo. „Kako? poreče ta, kateri bi ubogati imel, unemu, kateri bi mu zapovedoval, obadva sva Bogu pokorščino odpovedala, zdaj pa hočeš, da se bom tebi pokoren vklanjal! Kdo te mi je sodnika in gospoda postavil?

Po čemu bi bil ti bogat, jaz pa reven in v pomanjkanju? Po čemu bi se ti v svojem zlatem poslopju igri in razveseljevanju udajal; jaz bi pa delal, in si celó najpotrebniše kratil? Pri tebi iščem pomoči, in ti me od sebe pehaš; se še enkrat do tebe pririnem, in ti me zatiraš! Tvoje postave me stiskajo; tvoja pravica me tlačí; tvoji briči in tvoje ječe polnijo do verha mero moje nesreče! Če ima pa tvoja pravica v tvoji moči svoje zavetje, ima ga moja pravica v vstaji in puntu: Le poskusiva se! Ako zmagam, hočem moder biti, celo velikodušen bom v svoji zmagi; pokazal bom, kedar se na tvoje mesto vsedem, da sem ga bolj vreden kakor ti. Če pa padem, sklenil bom s čestjo, ne ko krivičnik, ki kazen zasluži; ampak ko premaganec, ki se umori: moja kri pa bo tisuč maščevavcev na noge sklicala, ki bodo boj iz nova začeli. Zvoli si tedaj: Ali svoje premoženje z nami razdeli; ali pa se za-nj bojuj proti nam.“ —

„V tak žalosten stan bi se človeška družba zagreznila, ako bi se sveta vera iz med nje pregnala. Drugam bi ne prišla, kakor ali v popolni razpad v anarhijo, ali pa v strašno samosilje, v despotizem.“

Zdaj pa mi še kdo reči, da je sveta vera le priprostemu ljudstvu potrebna, višim stanovom pa ne! Ko bi se viši stanovi tega še ne bili prepričali, naj bi jih že vsaj njih lastni prid s sv. vero spravil, ter moral nauke svete vere spoštovati, in drugim z lepim zgledom svetiti. Ako namreč ni mogoče vladati brez vere družbe človeške; kaj še le bo, ako bodo mogočniki celó z baklo nevere naprej hodili? Njih delavci in njih podložniki bodo jeli posnemati njih maloprida zgled, ker zgled vso višo moč ima, kakor opominjevanje, žuganje in strahovanje! Vsa družba se bo spričila: In zginile bodo z vero tudi vred postavni red, pravica in prostost!“

Tako so govorili že l. 1840 slavni, imenitni škof „van Bommel.“ Kako resnične so bile njih besede, poterdile so nam skušnje pretečenih let tudi v našem cesarstvu. Molčim od njih; znane so! in obrnem rajši v drugo deželo svoje oči.

Sedemnajst let je Henrik VIII., Angležki kralj, srečno živel s svojo zakonsko ženo, in imel ž njo že petero otrok. Kazal se je o začetku gorečega katoličana, in je celó učene bukve spisal od ssv. zakramentov zoper napuhnjenega Luter Martina, ki je bil ravno o tistem času sveto vero zmedel. Ali zdaj se loti neprividnega moža hudo poželjenje: zakon s kraljico hoče razdreti, in se vnovič z Ano Bolenovo (Boleyn) poročiti. Zmišljeval si je, da njegov prejšnji zakon ni bil veljaven; pa papež Klemen VIII. v njegovi krivično tirjanje ni mogel privoliti. Kralj pa je bil že prezanikern suženj svoje strasti; ni bil več sam svoj, temveč meseno poželjenje ga je oklenjenega imelo in je gospodovalo nad njim; in ta strašna pohlepnost ga je tako dalječ gnala, da se je, naj svoj prešestni na-

men ložej doseže, od prave, edinozveličavne cerkve ločil, in Angležka dežela ž njim. Od tistega časa do danšnjega dne zdihuje Angležka dežela pod jarmom krivoverstva, in to zgolj zavoljo nesrečnega kralja Henrika, kteremu v kerščansko-katoliški cerkvi ni bilo pripuščeno, se od poštene svoje žene ločiti in druge vzeti. — Poslušajte pa, kolike nesreče je ta ločitev privlekla nad deželo. Odsihmalo je Henrika vsako blago sočutje zapustilo. Ne-le, da je več svojih žen, ki si jih je zaporedoma jemal, ob glavo djal, jel je tudi s strašnim samosiljem vsem pravicom vkljub samostane ropati, katoliške duhovne in menihe moriti, jim premoženje ropati, posestva podirati in razbojniško požigati. Med drugimi je bogaboječega opata Riharda Viting-a ukazal ta nečlovek v njegovi visoki starosti na neki višavi samostana obesiti in četertiti, in njegovo glavo in njegove ude na zvonik ali turn pribiti. To se je godilo leta 1536. — Koliko kervi je ta trinog popil, ne da se povedati! Ta grozovitnež je sicer umerl leta 1547. in je po vsem samosilstvu, ropanju in grabežljivosti vendar-le zapustil deželo ubožno in beraško. — Toda to še ni bil konec nesreče nesrečni deželi, ki je pravo vero zapustila. — Zginile so iz nje zaporedoma lepe kerščanske čednosti. Mogočniki in bogatini niso imeli nobenega usmiljenja več do ubogih in podložnih; jeli so jih silno tlačiti in stiskati, in se rediti in debeliti od njih kervavih žulov, in jih ali samopašno zapravljati, ali lakomno na kupe spravljati. Zmed delavcev in priprostega ljudstva pa je zginila vsa pobožnost, zginila zvestoba, zginila poterpežljivost, zginila vsa sreča. Neznana revščina je v deželo prihrumela in se med ljudstvo vselila izvzemši nektere posamezne bogatine, ki so si nezmerno bogastvo nagrabili. — V Angležkem velikem mestu Londonu živi zdaj nad poltretji milijon ljudi, in v njem je tudi sedež največega bogastva celega sveta. Mislil bi kdo, da tukaj bo pač vsakteri v resnicah svoje vere dobro podučen, in da tukaj je največe usmiljenje do ubogih doma, in da jim ni treba pomanjkanja terpeti. Ali poslušajte! V Londonu je nad pol milijona (600.000) ljudi, ki nikoli nobene cerkve ne obiskujejo; 12.000 otrok se nalašč za pregreho redi; 150.000 ljudi obojega spola prešestno živi. 1849. leta je v Londonu na teden najmanj 1 človek za lakoto umerl. Leta 1851. je umerlo tam za lakoto 28 odraščanih in 252 dojenčev. Okoli 16.000 ljudi pride vsako leto iz ječ; na 20 ljudi pride 1 siromak, ki nima ne strehe, ne hrane, to je, vsako jutro vstane okoli 100.000 ljudi, ki ne vejo, kaj bodo čez dan jedli, in kje zvečer počivali. — Glejte, kam ljudstvo zaide, če ob sveto vero pride! —

Sklep.

Sklenem z imenitnimi besedami imenitnega kneza (grofa) Lanjuinais, ki tako-le govori: „Človek je veren že od nature. Sveta

vera mu je potrebna, dolžnost in podpora ves čas življenja. Neizrekljiva mu je tolažba v nesreči, in razsvitljuje, ogreva in spremlja duhove in serca. Sveta vera ima veličastne nagibe za vse čednosti, katerim nezmerno plačilo obeta. Koristi donaša za časnost, in ponuja zaklade pravičnega upanja za večnost. Beži mi toraj z jezika in spomina neverno bogokletstvo. Sveta vera je le ljudstvu potrebna! Da, potrebna bi bila ta sveta božja vera, ktera je svet omikala, in pot proti nebesom nakopala, potrebna bi bila in potrebna je za vse ljudi, za bogate in revne, učene in neučene, sosebno pa za samovladarje, in za cele narode“

Kerščanski poslušavci! Takih mož se deržimo, take poslušajmo, po takih se ravnajmo. Oni so močni stebri naše sv. vere, kakor sta bila ssv. aposteljna Peter in Pavel, ki sta za ravno to sveto in zveličansko véro danešnji den v Rimu svojo kri prelila. Takih mož, rečem, se deržimo: goljufnih posvetnih modrijanov, kakoršne sem danes v mislih imel, pa se varujmo. Kristus sam nas pred njimi svari, ter pravi: „Varujte se lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi.“ (Mat. 7, 15.) — Tudi jaz vam še enkrat ponovim: Varujte se jih: naj si že pridejo k vam ali v gosposki suknji ali v kmetijski hali! — Nič ne porajtam, če mi tudi kdo zameri, da vas v ozir tega opominjam: Boljši se je ljudem zameriti, kakor Bogu! — Nič ne maram, ako kdo poreče, da sem ojstro pridigoval: „Beseda božja je na dvoje režeč meč, in predira do ločenja duše in duha.“ — Se tudi ne zmenim, ako bi kdo z glavo otresal, ali z roko zanikoval: Gorje mi, ako bi vam resnice ne povedal! Jezus sam ja pravi: „Kdor ne veruje, ta je že obsojen; — kdor pa veruje, ta bo zveličan.“ Amen.

Pridiga za V. pobinkoštno nedeljo.

(Koristno je, spraviti se z bližnjim; gov. M. H.)

„Kedar svoj dar na oltar položiš, spomni se pa, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pojdi, spravi se s svojim bratom, potlej pridi in daruj svoj dar.“

Mat. 5, 24—25.

V v o d.

Nek učenik postave je enkrat Gospoda prašal: „Učenik, ktera je največa zapoved v postavi?“ Gospod Jezus je odgovoril: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše,

in iz vse svoje misli. Ta je največa in prva zapoved. Druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. V teh dveh zapovedih obstaja vsa postava in preroki.“ Ali kolikokrat in kako močno se prelomlja ta sveta zapoved kerščanske ljubezni. Kolikokrat se žali naš bližnji v javnem in domačem ali vsakdanjem življenju; kolikokrat oponašamo tudi tistim, ki bi jih imeli posebno ljubiti in spoštovati, vsako ojstro besedo, vsako naglost, in smo močno razžaljeni, in nosimo jezo, in nevoljnost in merzloto zoper nje v svojem srcu! Kolikokrat se pustimo k zmirljanju, zaničevanju in preklinjevanju zapeljati! Vsako tako djanje je greh in močno lomi in žali kerščansko ljubezen. Gospod Jezus uči v današnjem sv. evangeliju, da moramo vsako nejevoljo in sovraštvo si iz serca spraviti, da moramo se z bližnjim odkritoserčno spraviti; če tega ne storimo, vse naše dela nimajo vrednosti pred Bogom. „Kedar svoj dar na oltar prineseš, spomniš se pa, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti tam svoj dar pred oltarjem, in pojdi in spravi se s svojim bratom, potlej še le pridi in daruj svoj dar.“

Če je po tej besedi Jezusovi nevarno in človeku pogubljivo, jezo in sovraštvo nositi do bližnjega; zveličavno in zaslužljivo pa je nasproti z bližnjim se spraviti; lepa spravljaljivost napravlja

1. človeku najslajše veselje;
2. bližnjemu veliko dobroto;
3. Bogu pa najlepšo čast in hvalo. Zvesto poslušajte!

Razlaga.

Vsaka lepa čednost, posebno kedar nas kako prizadevanje in premaganje svoje mesene nature velja, se človeku že na tej zemlji obilno povračuje in sladko plačilo zadovoljne vesti razveseljuje vsako čednost, vsako dobro delo; posebno zadovoljnost in sladko veselje pa napravlja človeku

1. kerščanska spravljaljivost, ki razžalniku odpusti, razžaljenega pa s ponižno, odkritoserčno prošnjo potaži in si prijatelja stori. Pomisli, kristijan moj! žalostno stanje človeka, ki v sovraštvu živi. „Tak človek, uči sv. Krisolog, nosi pogubljiv ogenj v svojem srcu,“ on nima ne veselja ne potažila. Jed mu ne diši, pijača ga ne potaži, on ne pozna ne pokoja, ne miru, celó spanje beži pred njim. Že imé, že pogled sovražnika ga razkači in ga draži. Če je pa takemu po božji milosti dano bilo, s svojim razžalnikom, nasprotnikom ali razžaljenim se spraviti, če mu je spet prijazno v oko pogledal, njemu resničnega serca v roko segel, in se resnično z njim spravil, zibne vsa žalost kot črn dim od njega, serce je mirno in

veselo in solnce mu sije lepše, vse na svetu ga bolj veseli, in tiha zadovoljnost in nekaka dušna sladkost mu stanuje v poprej nemirnem srcu. Ko sta se brata Ezav in Jakob spravila, in se serčno objemala, razjokal se je razžaljeni Ezav glasno od veselja; taka sladkost mu je prišla v serce — ja! spraviti se z bližnjim napravlja najslajše in najčistejše veselje, zlasti pa tistemu, ki je razžaljen bil, kakor da bi Bog že na tem svetu hotel prizanesljivost in ljubezen mu povračati; po vsej resnici more tak moliti: „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom,“ enkrat pred sodnjim stolom bo pa mogel reči: Gospod Jezus! odpusti mi grehe, saj sem tudi jaz sovražniku in razžalniku iz serca odpustil. Kakor pa spravljivost najslajše veselje človeku napravlja, stori tudi

2. bližnjemu veliko dobroto. Koliko jeze, britkosti, nepokoja prepira, preklinjevanja, obrekovanja, zmirjanja, tožeb, pravn in stroškov da napravlja sovraštvo med sosedi, ne more se popisati in povedati; tudi na otroke in domače gre večkrat tako sovraštvo — nemir, žalost, jeza, serd prebiva v tej in uni hiši. Kedar se pa resnično iz serca spraviš s svojim nasprotnikom, pride mir in zadovoljnost in ljubezen v njegovo serce in njegovo hišo, veliko pohujšanja, stroškov in potov mu prihraniš, in zraven drugih časnih dobrot mu še to stori, da more tudi on in njegova družina mirno in zaupljivo moliti. Zopet se morete prijazno srečati, se bratovsko pozdravljati, eden drugemu svoje skerbi potožiti, eden drugemu kersčansko pomagati, spet moreš ti in sosed tvoj mirno spati, sebi in unemu daš nazaj tisto ljubezen, brez katere nobeden ne more zveličan biti.

Z butaro suhih derv na plečih, od zime skorej ves zmerznjen, se verne stari ribič Potokar iz bližnje hoste domu. Vtrujen bolj na palico kot na noge se opiraje, gre po snegu memo hiše neuljudnega gojzdnarja, in hoče črez most proti svoji hišici. „Stoj starec!“ zavpije neprijazni gojzdnar in teče k ribiču. „Kje si te derva dobil? Ti si jih ukradel!“ Potokar se oddihne in pravi: „Prijatelj, jaz jih nisem ukradel.“ Jela sta se hudo pričkati in se oštevati; konec pa je bil ta, da gojzdnar sune dreva raz pleč revnega starčka v potok in gre v hišo. Ves žalosten je gledal ribič za njim, za dervami, ki so plavale po vodi.

V kratkem je zima popustila, sneg se začne tajati, voda na potoku narašča in celo skalovje snega in ledu se privali po potoku. In ko je to ledeno skalovje najhujše v most butalo in ga hotlo spodnesti — pride gojzdnarjev sin in hoče črez most. Strah in greza ga obideta, ko vidi, da more voda vsako minuto most podreti. Sam ribič Potokar, ki je blizo svoj čolnič popravljaj, ga svari, naj se ne prederzne, črez most iti, nevarnost je silno velika. Gojzdnar pa, ko to vidi, serdito svojega sina pokliče: „Mihec, le pojdi domu le, saj se ne bo nič mostu zgodilo.“ Mihec res stopi na most in hodi, — kar ravno takrat velika ploša tresne v most, za njo pride

druga, tretja in most se podere v vodo z Mihecem vred. Ubogi otrok upije, in se na nekem hlodu po vodi vali; tudi oče kliče na pomoč, in skače sem ter tje, ali kdo bo pomagal, ko ni bilo žive duše zraven razun razžaljenega ribiča. Kdo bi si pa upal misliti, da bo ribič, kteremu je pred kratkim storil toliko krivico, svoje življenje v nevarnost postavljaj, da reši gojzdnarjevega sina? Stari Potokar pa skoči kot uren mladeneč v svoj čoln, rine med ledom do otroka, ga vzame k sebi in ga nese srečno njegovemu očetu na suho in kopno. „Na sina!“ reče prijazno ribič, „malo preplašen je, pa bo morebiti kmalo boljši.“ Gojzdnar si ne upa oči povzdigniti, tako se je sramoval, da se je tako gerdo obnašal proti starčeku, in stoji kot okamnen pred ribičem. „Oh odpustite,“ komej spregovori in solze kakor lešniki so se mu uderle po licih, odpustite mi moje nečloveško obnašanje.“ „Kaj hočem odpustiti,“ reče na to ribič, „ali se nisem dosti maščeval? Ali ti nisem žive žerjavice trosil na tvojo glavo.“ Objela sta se in postala prav dobra prijateljca; mir, ljubezen in sreča je prebivala znanprej med sosedi. Spraviti se, dela srečnega tistega, ki je razžalil, in unega, ki je bil razžaljen.

3. Največa korist in največe zasluženje, kterega si prizanesljivi in spravljivi kristijan napravlja, je pa ta, da Bogu najlepšo čast in hvalo stori. „Nič nas ne more Bogu tako podobne storiti kakor to, da se s sovražnikom spravimo in tistim, ki so nam hudi in našo škodo želijo, dobro storimo,“ pravi sv. Krizostom. Kako hočemo Očeta nebeškega lepše častiti in hvaliti, kakor da posnemamo njegovega edinorojenega Sina Jezusa, ki je prišel nehvaležni svet spraviti s svojim Bogom, ki je učil: „Zveličani so vsi, oni bojo otroci božji imenovani,“ ki je učil, da je spraviti se boljše kot darovati, rekoč: „Če prineseš svoj dar k oltarju, pa se spomniš, da tvoj brat kaj ima zoper tebe, pusti tam svoj dar, pojdi in spravi se s svojim bratom, potlej še le pridi in daruj svoj dar?“ Po kerščanski spravljivosti se še le spozna, ali slišiš med otroke božje ali ne. Mir ljudem na zemlji, so peli angelji pri rojstvu Jezusovem; mir vam bodi, je pozdravil Gospod svoje učence, ko je po vstajenju se prvič njim prikazal; kako hočemo ga lepše hvaliti in častiti, kakor kedar v miru med seboj živimo in skaljeni mir in prijateljstvo med seboj ponovimo, da se radi spravimo?

Sklep.

Ja! imenitna, koristna in zaslužljiva je kerščanska spravljivost, ona napravlja človeku najslajše veselje, stori bližnjemu veliko dobroto in skazuje Bogu najspodobnišo čast in hvalo. Kteri verni kristijan bi si toraj ne prizadeval, to lepo čednost imeti in jo s tim spričati, da se rad in vselej spravi s svojim bratom in sosedom, kedarkoli je kaka merzlota, nevolja, jeza med nju stopila, da odpusti

tudi najhujše razžaljenje, da, če je sam koga razžalil, se poniža, krivico poverne, razžaljenje nazaj vzame in se spravi. Pa le-ta lepa čednost ima hudega in močnega sovražnika, in ta je človeška visokost in prevzetnost. „Pervi besedo podati ali razžaljenje nazaj vzeti, sovražnika nagovoriti, tega ne zamorem.“ Prijatelj! zoper tega sovražnika ni druge brambe, kakor ponižna molitev. Moli verno in ponižno, in vse boš zmagal: Molitev premaga vse sovraštvo, vso visokost in svojo voljo. Dve sosesčini ste med seboj zavoljo nekaj zemlje v pravdi živele in se, kakor se že večkrat godí, tudi hudo sovražile, vsaka je zoper uno tožila, da jej krivico dela. Pridejo sosedje obeh sosesčin pred gosposko k slednji spravi ali pogodbi. Ko tako pred uradnico stojijo in bi imela vsaka svojo tožbo vložiti, reče nek star kmet: „Možje, bratje, imenitna reč je, ki jo pred seboj imamo. Naši očetje so take reči vselej z molitevjo začenjali. Tako moramo tudi mi storiti. Pokrižajte se in molite z menoj en očenaš. Stari možak moli glasno in počasi popred; ko peto prošnjo moli: „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom,“ pogleda okoli sebe, pa uni sosedje vsi omolknejo, potlej pa zavpijejo: Ja! prav ima, mir mora med nami biti, podajo eden drugemu roke, si jih tresejo in njih prepira in pravi je bil konec. Moli, moli kristijan! in lahko se boš spravil! Amen.

Pridiga za VI. pobinkoštno nedeljo.

(O previdnosti Božji; gov. J. A.)

Kako jih bo kdo mogel tukaj v puščavi s kruhom nasititi. Mark. 8, 4.

Vvod.

Pač velik čudež! Jezus nasiti v puščavi štiri tisuč mož s sedmerimi kruhi in še sedem košev ostane. Ali ne spoznamo v tem Božje vsegamogočnosti, ki z malo blebi toliko ljudi nasiti, in Božje dobrotljivosti, ki ne pusti ljudi tešč na njih dom? Ali ne bo tedaj tudi nas ta grozni čudež spodbadal, naj tudi mi zaupamo na njega? Ali ne more tisti, ki je lačnim ljudem v puščavi tako čudno pomagal, tudi nam v potrebah pomagati? Ali je mar danes Božja roka prikrajšana in onemogla, ki je takrat tako kruh pomnožila? — O ne, gotovo ne! Bog je zmiraj eden in tisti, zmiraj

vsegamogočen. Sv. Avguštin pravi: „Bog še zmiraj take in še večje čudeže dela, ker vsak dan ne samo 4 tisuč, ampak vse milijone ljudi na zemlji živi!“

Ljubi moji! ravno je čas žetve. Sami lahko gledate in vidite, kako čudno nas Bog redi. Iz enega zerna jih pusti in reče toliko zrasti. Ali to ni čudež? pa mi ga le ne porajtamo, ker ga vsak dan vidimo. Povejte mi, od kod naenkrat toliko zern? Ali ste jih mar vi v klasje natakneli? Ali ste jih vi napolnili? In ko bi tudi kaj tacega znali, kdaj bi bili vsi milijoni in milijoni zern napolnjeni? — Lehko tedaj spoznamo Božjo mogočnost in dobroto; sami vidimo, kako dobrotljivo nam Bog ljubi kruhek deli, da lakote ne poginjamo. — On nam pa tudi lahko vzame, kar nam je že pokazal, in sicer v eni uri, v pol, v četert uri nam lahko vzame. Vidili smo to pretečeno sredo (13. julija) ko je na nagloma toča prišla in taka, da je stari ljudje take ne pomnijo. Nektera je bila tako debela kakor oreh ali pa tepka; nektera je bila pa skoraj kakor jajce debela, tako da je opeke na strehah na kosce razbila, drevje oklestila in živino do kervi ranila. Kaj bi bilo, ko bi ne bila hitro naprej šla? Tako pa vendar škoda ni tako velika, kakor smo se bali. —

Zastonj pa vendar Bog toče ni poslal, zakaj on ima zmiraj najboljše namene z nami. On nam je hotel svojo mogočnost pokazati in nas k poboljšanju opominjati. Zatorej rečem:

1. Bog nam vsega lahko da, — toraj va-nj zaupajmo!

2. Bog nam vse lahko vzame, — toraj se ga bojmo!

To dvoje naj nam bo danes in tudi zanaprej v tolažbo in svarilo! Poslušajte!

Razlaga.

1. Bog nam vsega lahko da, — toraj va-nj zaupajmo! —

Mislím, da ni nobenega med nami, ki bi dvomil, da Bog ni gospodar vseh reči in da ne more vsega dati. Kdor bi kaj tacega dvomil, tak ni več kristijan. In vendar se velikokrat godi, da je kristijan maloveren, da začne dvomiti, ali mu bo Bog pomagal ali ne. In ravno ta malovernost je kriva, da nam Bog včasih ne da, česar ga prosimo. Sv. vera nas uči, da Bog za vse stvari, posebno pa za človeka po očetovsko skerbi. — In to njegovo skerb imenujemo previdnost Božjo. Nobeden nauk ni skoraj tako razločno v sv. pismu, kakor o previdnosti Božji, in vendar noče nekterim v glavo, da jim ob času sile in potrebe precej serce vpade. — Glejte Jezus sam je tak nauk učil z djanjem in besedo.

Danešnje sv. evangelije nam pripoveduje, da jih je 4 tisuč; v postu se bere, kako jih drugokrat 5 tisuč ljudi z malo kruhi nasitel; v Kani Galilejski je svatom vina preskerbel. In da bi nas v zaupanju toliko bolj poterdil, učil je svoje učence: „Ne skerbite, kaj bote jedli, in kaj bote pili itd. . . . Vsi lasje vaše glave so prešteti itd. . . .“ Ali niso te besede Jezusove zadosti, da nas poterjujejo v zaupanju do Boga? Če njemu verujemo, ko pravi: To je moje telo; če verujemo odpuščanje grehov, vstajenje mesa, česar ne moremo skoraj zapopasti, zakaj bi potem tega ne verjeli, če nam pravi, da nas pozabil ne bo; ko nam vendar skušnja resnico teh besed vsak dan kaže. Le povejte enega, ktereга bi bil Bog zapustil, če je va-nj zaupal!

Pa kaj bi dalje o reči govoril, ki je jasna kot solnce. Hočem se rajši pri drugem delu nekoliko dalj pomuditi. Rečem namreč:

2. Bog nam tudi vse lahko vzame — toraj se ga bojmo!

Kdor je gospodar, s svojimi reči stori, kar hoče. Če je pa Bog gospodar vseh reči, kdo mu bo branil, da ž njimi dela po svoji volji? Povej o človek! kaj si ti sam sebi dal? Kaj imaš sam od sebe? Koliko si sebo na svet prinesel? Če hočeš pravico spoznati, moraš reči: Nag sem prišel na svet, prazen bom šel od tod; kar imam, je le od Boga. Če pa nič tvojega ni, če je le Božje, če ti je Bog posvetne reči le za nekoliko časa izročil, ali se boš mar jezil, če ti on te reči odtegne in vzame? Ali mar ni on gospodar? Bog sam je preroka Jonaza zavoljo tega zavernil. Jona je stanoval na hribcu zunaj mesta in gledal, kdaj bo Bog Nive pokončal itd.

To svojo mogočnost Bog še zdaj včasih pokaže, da bi se prevzetni človek spomnil, da je pred njim le prah in pepel. Tak hud in terd nauk je toča. Vse lepo kaže, žito se rumeni in le na ženjice čaka; ali teča pride in včasih tako pobije, da ženjice nič dela nimajo. Ali pa Bog sme to storiti? Ljubi moji! to ni vprašanje; vprašanje je le: Zakaj Bog včasih naenkrat vzame, kar je že tako lepo pokazal?

Sami bote spoznali in odgovorili: Bog nam včasih zato šibe in nesreče pošlje, da bi se ga bolj bali, greha se varovali in pokoro delali.

Kaj menite, zakaj se je takrat tako bliskalo in gromelo, zakaj se je Sinajska gora tako kadila in tresla, ko je Bog zapovedi dajal? Zato, da bi se Izraelci njegove močne roke bali in toliko raje njegove zapovedi deržali. Sv. pismo pravi o njih: „Pod goro so stali in se silno tresli od strahu. Prosili so Mojzesa: Ti govori z Bogom, mi ne moremo, če ne umerjemo.“ In ko so zapovedi slišali, upili so: Vse, kar Bog zapové, hočemo spolnovati! — Tako nam Bog še dandanešnje šibe pošilja in nas s strahom napolnuje, da

bi svoje hudobije spoznali in toliko raje Božje zapovedi deržali. To tudi vi sami spoznate, kedar svoje otroke svarite. Če se prav bliska in gromi, če vaši otroci trepetajo in k vam pribežé, jim pravite: Poslušaj, kako se Bog krega! Ja res krega se Bog takrat pa ne nad nedolžnimi otroci, ampak nad nami, hudobnimi odrasčenimi! — Morebiti je tudi zadnjo sredo, ko se je strašna nevihta vzdignila, marsikteri trepetal, ki se je poprej Bogu ustavljal; morebiti je marsikteri na tihem ali glasno Jezusa na pomoč klical, ki je popred le hudiča na jeziku imel; morebiti je marsikteri poboljšanje obetal, ker ga je zavest velikih grehov tlačila! Ali kje so navadno take obete? Kristijani so tudi v tem Izraelcem podobni. Kaj so vse Izraelci obetali, čez 40 dni pa so že vse pozabili in zlato tele molili. Tako so morebiti tudi dobri sklepi, ki jih je zadnjič med nevihto delal, že zopet minuli; morebiti so se še pred stajali, kakor toča, ki je padala na razbeljeno zemljo.

Pa naj že bo, kakor hoče, tudi take šibe so nam v svarjenje in poduk — srečen, kdor si jih k sercu jemlje. Pobožen kristijan pa tudi v tem svojega dobrega Očeta spozna, ki fiste tepe, ktere ljubi; ki rani, pa zopet zaceli. Zato z nesrečo zadeti kristijan previdnost Božjo moli in z Jobom pravi: „Gospod je dal, Gospod je vzel; naj bo česčeno njegovo imé!“

Pa kakor sem že rekel: Pri nas je bilo več strahu, kakor škode — vendar naj bi ne bila toča zastoj pri nas šla, naj bi nas učila, da smo v Božjih rokah, da je Bog naš gospodar, da nam vse lahko vzame; da se je treba njegove zamere, to je greha varovati; ker strašno je pasti v roke živega in vsegamočnega Boga!

Kdor je pa kaj bolj zadet, kdor je kaj več poškodovan, temu naj povem, kar je nek pobožen kmet po taki nesreči mislil in govoril. Na Nemškem nekje, mora že biti dokaj let; je v nekem kraju toča pobila, nekemu kmetu je pa še strela pobištvo vžgala. Gospod fajmošter pridejo vbozega moža tolažit. Ali kaj jim odgovori? „Res, škoda je velika; za tisuč goldinarjev in še več sem od poldneva bolj reven, pa to nič ne de, to še vse ni smerten greh!“ — Tako naj bi tudi vsak poškodovani mislil. Časna škoda se še popravi, se še poterpi — le smerten greh, to je največa škoda, hujši je kakor ogenj in toča!

Naj nas pa to tudi uči, da ima Bog tudi takrat, kedar nas tepe, najboljše namene z nami. Tudi toča je v kakšnem obziru dobra, dasiravno pregovor pravi, da škoduje, če bi jo v zaklju čez polje nesel. Toča namreč očisti zrak, in nas obvaruje hudih kužljivih bolezni. Zato velja tukaj bolj pravičen pregovor: Ni je nesreče brez sreče. V kerščanskem pomenu se to hoče reči: Božja previdnost časne nesreče v našo večno srečo obrača. Naj vam to v neki prigodbi pojasnim.

Nek puščavnik je veliko tuhtal in premišljeval o Božji previdnosti; marsikaj se mu je čudno zdelo, kako zamore Bog dobre

ljudi tako z nesrečami obsipati — skoraj da bi bil dvomil nad previdnostjo Božjo. — Ko tako premišluje, pride nek mladenec k njemu in mu pomigne, naj gre ž njim. Puščavnik sam ne vé, kako mu je; ali neka skrivna moč ga žene za mladenčem. Ko skupaj potujeta, srečata neko žensko; mladenec jo pa tako sune, da pade ob cestni kamen in si nogu ulomi. Puščavnik se tega prestraši; mladenec pa se zadovoljno smeji. Na daljnem popotovanju prideta v neko gostivnico. Kerčmar in kerčmarica popotnikoma prav dobro postrežeta in zavoljo puščavnika tudi nič ne rajtata. Ko pa se ta dva od hiše poslovita, stopi mladenec k skednju in zažge slamnato streho. Skedenj in pohištvo se vname in pogori. Gospodar in gospodinja se jokata in roke vijeta; puščavnik hoče mladenča zagrabiti; ali ta si nič iz tega ne stori, lepo se smehlja in dalje gre. Pred neko hišo najdeta zalega dečka, ki si v travi igra. Mladenec ga prime za roko in ga sebo pelje. Ko gredó čez nek most, mladenec otroka v vodo porine, da utoni. Zdaj se ne more puščavnik več zderžati in zaupije nad mladenčem: Grozovitnež! nehaj! bodi-si že človek ali hudič! Mladenec pa se spremeni v angeljsko podobo in pravi: Jaz nisem ne človek, ne hudič; ampak kakor vidiš angelj Gospodov, ki le to storim, kar mi Bog naroči. Kako si smeš ti vpiti, jeziti in pritoževati se nad Božjimi naredbami! Božje poti niso človeške poti; on že ve, zakaj to ali uno stori, če tudi vi revni umerjoči tega ne spoznate. Glej, una ženska je bila na slabi poti, mislila je iti greh delat; zato sem jo sunil, bolečine so jo spametovale, greh bo od zdaj pustila in se zveličala, ko bi se tako ne bila. — Kerčmar in kerčmarica sta bila sicer dobroserčna; ali preveč sta na časnem visela; zato sem požgal njuno pohištvo, da spoznata minljivost posvetnih reči, da se bota zdaj iz celega serca Bogu udala in v ljubezni Božji tudi umerla. — In deček, kterega sem v vodo pahnil, bil bi razujzdan, hudoben človek postal; zdaj pa je umerl kakor otrok Božji! — To reče angelj in zgine. Puščavnik pa dalje ni več dvomil nad Božjo previdnostjo.

Toraj se tudi mi vselej Božji previdnosti izročujmo. Saj Bog najbolje vé, kaj je dobro za nas, če tudi mi vselej tega ne spoznamo. Gotovo pa je, da bomo zares srečni in zadovoljni, ako se vselej v Božjo previdnost izročimo. Majhino dete je najbolj varno v naročji svoje matere; tako in še bolj varen je lahko pravi kristijan v naročji Božje previdnosti, saj govori Bog po preroku Izaiju: „Ko bi tudi mati svojega otroka pozabila, jaz tebe ne bom pozabil!“

Zato pa, ker kristijani premalo v Božjo previdnost zaupajo, zato je toliko nesrečnih in nezadovoljnih med nami. Kristijani se le preveč na-se in na ljudi, vse premalo pa na Boga zanašajo. Ko bi se vselej Božji volji podvergli, bili bi tudi zmiraj veseli; ker bi vedli, da se brez Božje volje nič ne zgodi. Lahko bi rekli: Že mora tako najbolje biti; ker je Božja volja to, naj pa še naša bo!

Ranjki Tavler, sila pobožen duhoven, sreča pastirja in mu dober dan vošči. Pastir pa hitro odgovori: Saj slabega še nikoli nisem imel. Toraj pravi duhoven: Ti pa voščim, da bi se ti zmiraj dobro godilo. In pastir: Kako se mi more le kterikrat slabo goditi? Kako to misliš, praša Tavler? I no, odgovori pastir in pokaže proti nebesom: „Jaz vem, da je tam gori moj Oče in da sem jaz njegov otrok; jaz vem, da mi bo le to poslal, kar je za mojo dušo najboljše!“

Sklep.

O kako zadovoljno, kako mirno in veselo bi tudi mi živeli, ko bi tako mislili in govorili kakor ta revni pa pobožni pastir! Naj se godi, kakor hoče; naj tudi nesreča nad nas pride; to vemo, da imamo dobrega Očeta tam gori; bodimo le tudi mi njegovi zvesti, pokorni otroci! Saj nas vsak dan čudno živi; toraj le terdno va-nj zaupajmo! Če nam pa kakšno nesrečo pošlje, če nas tepe; ostane vendar še zmiraj naš Oče, ki ima tudi takrat dobre namene z nami. Tudi takrat ga hvalimo in s pobožnim Jobom recimo: „Gospod je dal, Gospod je vzel; Gospodovo ime naj bo česčeno na vekomaj!“ Amen.

Pridiga za VII. pobinkoštno nedeljo.

(Od lažljivih prerokov sedanjih dni; gov. K. R.)

„Varujte se lažljivih prerokov!“
Mat. 7, 15.

Vvod.

„Varujte se lažljivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi,“ tako nas opominja Kristus, naš Zveličar v današnjem sv. evangeliju. Gotovo so ti lažnjivi preroki prav prav nevarni ljudje, sicer bi nas Kristus ne bil pred njimi tolikanj svaril, ter jih ne bil opisoval tako natanjčno, da jih vsakdo lahko spozna, če le količkaj gleda in pazi. In takih goljufnih prerokov menda nikoli ni manjkalo; vendar pa menda takih lažljivih prerokov še nikoli ni bilo tolikanj na svetu, kakor jih je ravno dandanešnji; zakaj skorej vsak dan imamo priložnost slišati njih sladki toda strupeni glas. Če tedaj ravno Jezus te ne-

varne ljudi prav živo opisuje, vendar le menim, da ne bo odveč, ako tudi jaz danes od lažnjivih prerokov sedanjega časa par besedi spregovorim, ter vam priporočam, da se jih varujete skerbnejši ko morete. Po slušajte!

Razlaga.

1. Kteri so lažnjivi preroki sedanjih dni?

Lažnjivi preroki so najpoprej tisti, ki ljudi šuntajo in hujskajo nad duhovsko gosposko, ter jim pripovedujejo, da duhovni tudi ne živé tako, kakor druge učé; da po tem takem tudi ne more vse res biti, kar ljudem razkladajo; da vse preveč tirjajo od ljudí, in nobeden človek ni v stanu, deržati vsega tega, kar naročajo; da pijančevanje ni greh, če človek za svoj denar pije; da nečistost ni tako velika hudobija, ampak le človeška slabost, da pekel ni tako strašen, kakor ga opisujejo itd.

Lažnjivi preroki so, ki dražijo ljudi nad deželsko gosposko, ter pravijo, da je gosposka krivična, da le z bogatini in gospódo derži, revežem pa pravice ne da in jim jo krati; da kmetovavce zatira, stiska in odira; da bi nobene gosposke treba ne bilo, in bi ljudje brez gosposke vse ložej in vse srečniši živeli, ter že na tem svetu nebesa imeli itd.

Lažnjivi preroki so, ki šuntajo otroke nad starše in jim pravijo ali tako-le ali enako: „Kaj boš vse dajal temu staremu, kar zaslužiš; saj dosti terpiš, ter terdo delaš, plačila nobemega ne dobivaš, sam si stori pravico, ter sebi priderži nekoliko zasluženega plačila, in si stori kak dober dan.“ Ali pa: „Glej, sirota! kak te stariši hudo imajo, še kake rute si nimaš sama s čim kupiti, in vendar že staršem toliko pomoreš, ter jim več storiš, kot dve dekli; prodaj natihoma kaj žita ali sočivja; saj stariši zato ne bodo nič vedli, in to ni nič greh, in boš vendar imela kak krajcar!“ itd.

Lažnjivi preroki so, ki posle zapeljujejo, da gospodarjem škodo delajo, in jim pravijo: „Po čemu se toliko ženeš in vpenjaš, saj ne delaš za-se; če se kaj poškoduješ, kdo ti bo kaj za to dal; za tako pičlo plačilo, ki ga dobivaš, in tako revno hrano, ki jo vživaš, bi pač neumen bil se toliko gnati.“ Ali pa: „Le sam si kaj vzemi, in si plačaj, ker ti gospodar ne plačuje po zasluženji; če vzameš, kar sneš, saj to ni greh; da le ne prodajaš; ko bi prodajal, to bi bilo greh!“ itd.

Lažnjivi preroki so, ki šuntajo sosede nad sosede in podirajo mir med zakonskimi, ter pravijo postavim tako ali enako: „Glej! koliko krivico ti je storil tvoj sosed; kaj takega pač ne smeš pustiti kar tje v en dan. Tje pojdi, ter mu povej par prav gorkih, ali pa ga prav dobro omlati, ali pa ga pojdi kar naravnost tožit k gosposki! Ali pa: Kako si pač neumen, da se daš svoji ženi pod

nogo; saj si vendar ti gospodar in bi ne smel storiti, kar bi hotel? Pusti jo, naj klepeta in ragla; ti pa pojdi z nami, gremo na kak kratek čas ali dobro voljo!" Ali pa: "Ti si pač sirota s svojim možem. Prav tiransko te ima, kakor bi bila njegova dekla, nikar pa gospodinja. Veš kaj, pusti ga, naj dela, kar hoče; ti pa tudi stori, da bo za te prav. Sama za-se devaj na stran, drugači nikoli nič ne boš imela. Prodaj to ali uno reč, da si kaj privaruješ ali kaj kupiš, saj mož ne bo zvedel zato!" itd.

Poglejte, ljubi moji! to so med drugimi lažnjivi preroki sedanjega časa. Kaj ne, da je sladka njih beseda, ki se prav močno prilaga poželjivemu človeku. Človek, ki jih posluša, res bi mislil, kdo ve kaj dobrega mu želé, ker se delajo, kakor bi bili krotke ovčice in najboljši prijatelji. Pa nikar jim ne verjamite! Niso ne ovce, le volkovi so, dereči volkovi v ovčjih oblačilih. Da je res, kar pravim, bomo kar hitro spoznali, ako prevdarjamo, zakaj da tako medeno govoré, in kam nas pripravijo, če jih ubogamo.

2. Zakaj pa govoré lažnjivi preroki tolikanj sladko in priliznjeno? Ali vas mar tako močno ljubijo? Ali pa so vaše sreče res tolikanj željni? O kaj še!

Lažnjivi preroki, ki vas hujskajo nad duhovsko gosposko, delajo to le zato, da ložej dosežejo svoje pregrešne namene, katerim se duhovniki vstavljajo po svoji dolžnosti. Pijanec, postavim, reži nad duhovščino zato, da bi podkopal veljavo duhovnikov, in bi se po tem takem ljudem njegova pregreha ne zdela tako velika, kakor jo duhovni opisujejo in bi pijančeval bolj brez skerbi. Nečistnik duhovnom zabavlja zato, da bi tudi drugi duhovnov ne obrajtali, ter jim ne verjeli, kedar razkladajo, kako velika pregreha da je nečistost, in bi tedaj tem ložej ravnal po svojem pregrešnem poželjenji. —

Lažnjivi preroki, ki se vsajajo nad deželsko gosposko, s tim ne menijo nič drugega, kot ljudi na noge spraviti, da bi se dvignili nad svoje predpostavljene, ter naredili kako prekucijo, o kateri bi si lažnjivi preroki nagrabili, kar bi se v hitrici dalo, potem pa pete odnesli, smeje se nespametnim ljudem, ki so se jim dali v mrežo zvoditi in v nesrečo speljati: Radi bi v motnem ribili.

Lažnjivi preroki, ki otroke krasti, posle goljufovati učé, storé to iz gole samopridnosti in same sebičnosti. Samopašni tovarši pregovoré sina ali hlapca v tatvino in goljufijo, zato, da jim z ukradenim ali prigoljufanim denarjem piti kupujeta. Snedene postopavke in babure zapeljujejo hčer ali deklo v krivico, da si mavhe polnijo, in delajo krivične dobičke.

Lažnjivi preroki, ki narejajo sovraštvo med sosedi, delajo zdražbe med zakonskimi, delajo to večidel iz gole nevošljivosti. Ker sami nimajo dušnega pokoja in miru vesti, ne privoščijo ga tudi drugim ne, in iščejo jim ga spodkopati in podreti, kakor nekaj

peklenska kača našim prvim staršem v paradizu, ker sama večno nesrečna ni mogla sterpeti, da bi kdo drugi srečen bil.

Zdaj vidite, da lažnjivi preroki nikakor nimajo zlahtnih in dobrih namenov, če se tudi še tolikanj ližejo in sladkajo. Oni ne iščejo vaše sreče, ampak le svoj lastni dobiček. Tega se bomo še le bolj prepričali, če prevdarimo:

3. kam bi vas pripravili, če bi jih ubogali.

Pred več sto leti se je modrijan Aristen prav pohlevno sprehajal po Tebenskih ulicah. Na enkrat pa mu kamen v herbet prileti. Aristen se oberne, ter gre za človekom, ki je bil kamen vanj zagnal, in smeje se na mestu ostal. Ko pa zagleda, da tistemu človeku, čverstemu in močnemu rokodelcu, ni bil kos, ni se Aristenu varno zdelo, prepirati se ž njim. Umislil pa si je drugo. Vzel je iz žepa majhen srebern denar, ter ga rokodelcu podá rekoč: „Ne zameri, prijatelj moj! da ti za veliko službo, ki si mi jo skazal ravnokar, ne morem dati večega plačila, kot ta majhni sreberni denar. Ko bi bil bogatejši, skazal bi ti še vse lepši svojo hvaležnost. Poglej pa tam le unega moža, ki gre pred nama. Silo bogat je, in če storiš ravno to ljubezen tudi njemu, prepričan sem, da te bo plačal po zasluženji in ti povernil za-se in za-me.“ Nespametni mladi mož se kar hitro da pregovoriti, stopi hitro za unim možem, ki mu ga je bil Aristen pokazal, ter mu velik kamen v herbet zakadi, na to pa postoji, bogatega plačila pričakovaje. Mož pa, v kterega je bedasti rokodelec kamen zakadil, bil je slavni vojvoda Epaminondas, poglavar mesta Tebanskega. In Epaminondas je ukazal neumneža pri tej priči prijeti, ter v ječo zapreti. — Za ravno tako neumne, kakor je bil ta rokodelec, vas imajo lažnjivi preroki. Naravnost s silo prijeti vas si ne upajo, zato je vas iščejo z zvijačami v nesrečo potegniti. Obetajo vam zlate gore, ki vam jih stavijo pred oči, pa obljube se le naglo razprašé, in vam ne ostane drugega kot žalost in nesreča.

Lažnjivi preroki, ki vas hujskajo nad duhovsko gosposko, vas, če jih ubogate, pripravijo ob dušni pokoj in mir vesti, vas pripravijo ob blagoslov božji in vas zavlečejo v časno nesrečo in večni gorjé. Oj koliko zapeljanih rev zdihuje po zgubljeni nedolžnosti, zgubljenim poštenju, zgubljenem dobrem preskerbljenji, pa jim ga vse tudi še tako grenke in obilne solze ne morejo poverniti. In koliko si jih ni na unem svetu, ki so šle nespokorjene iz tega sveta, in zdaj v peklenskih mukah preklinjajo svoje zapeljivce, ter lažnjive preroke, ki so jih s svojo sladko besedo pripravili v toliko nezmerno nesrečo, iz ktere ni več ne oetbe ne rešenja!

V nič manjšo nesrečo bi vas pripravili lažnjivi preroki, ki vas šuntajo nad deželsko gosposko, in bi radi prevrate in prekucije pripravili v deželo. Kam da pelje tako zavzetje, daje nam Francoska dežela konec pretečenega stoletja in pred tremi leti prežalostni zgled. In sv. cerkev pač ne moli zastonj v litanijah, da bi Oče

nebeški po svojem ljubem Sinu odvernili od nas punte, vojsko, kugo, lakoto, dragino, boleznin in žalostne revne čase, zakaj vse te nesreče so si v tesni zvezi in bližnji zlahti.

Lažnjivi preroki, ki otroke in posle goljufovati in krasti učé, zasejevajo otrokom in poslom červa nezadovoljnosti in upornosti v serce, jih navadijo zraven še lenobe postopanja, jih po takem poti pripravijo ob božji blagoslov, ki ga obeta Bog dobrim otrokom in poslom v četerti zapovedi, jim podrejo časno in podkopljejo večno srečo.

Lažnjivi preroki, ki delajo zdražbe med zakonskimi, razpore med sosedi, jim vzamejo po takem poti ravno to, kar zamore človeka v sedanjih revah in nadlogah najbolj potolažiti, mu zopernosti in britkosti sedanjega življenja najbolj posladiti, podrejo ljudem pozemeljske nebesa, in jim pravi peklenški ogenj zakurijo v sercu. Ta ogenj jim šviga iz serca in se kaže zdaj v grenkih očitovanjih, zdaj v hudih prepirih, zdaj v neusmiljenih pravadah ali kervavih pretepih, in ta ogenj je pravi predokus življenja večno nesrečnega, ki jih čaka unod groba.

Sklep.

Martin, mlad vertnarjev sin, je vesel skakljal po vertu. Zdajci pa zagleda pisano kačo, se je prestraši, in ves plah k očetu zbeži. Oče sinka spet utolažijo, in mu dajo od kače prikladen poduk rekoč: „Moj sin! ta kača, ktere si se tolikanj vstrašil, je vsa plaha in pred človekom beži; ni se toliko bati; z malo palico jo lahko vbiješ. Pa una sovražna kača, ktera je že v pozemeljskem raju nedolžna perva dva človeka zapeljala, je vse nevarnejša, nje se je bati; pred njo bežati. Ta kača človeka povsod zalezuje, se ne boji nobene oblasti in te išče vekomaj pogubiti. Povsod na svetu svoje najemnike ima, lažnjive preroke, zapeljive ljudi. Tudi ti hudobni ljudje so vse hujši in veliko bolj nevarni kot strupene kače. S svojimi lažnjivimi jeziki in s svojimi goljufnimi obljubami vabijo nedolžnost v greh in jo vlečejo v nesrečo. Ne verjami vsake besede, in ne potegni s hudobnimi, kteri te vabijo. Njih sladke besede so rožnat germ, pod katerim preži kača zapeljivosti na lahkoverne ljudi. Žalibog, da se da toliko ljudi zapeljati po takih goljufnih prerokih. Veš, da te rad imam, vendar bi rajši vidil, da te kar na mestu piči strupena kača, ko da bi te zapeljali lažnjivi preroki! Moj sin! Boga se boj, in vedno pred Bogom hodi, in ti nobena kača škodovala ne bo!“

Kakor ta modri oče svojega mladega sina, opominjam tudi jaz vas, ljube duše! ter sklenem z besedo Jezusovo: „Varujte se lažnjivih prerokov, kteri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi!“ Amen.

Pridiga za VIII. pobinkoštno nedeljo.

(Prijatli za nebesa; gov. K. K.)

„Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom, da vas, kedar obnemagate, vzamejo v večne prebivališča.“ Luk. 16, 9.

Vvod.

Vsak človek je hišnik na svetu, oskerbnik v neizmerni hiši nebeškega Očeta. Vse, kar ima, bodisi telesnih ali dušnih moči, posvetnih ali duhovskih zmožnost, je blago od Boga mu izročeno, da naj pridno in pametno ž njim obrača in si kaj dobička za dolgo večnost pribaranta. Prišel bo čas, ko bomo vsi od te svoje službe odstavljeni; to je čas smerti, kedar se nam bo natanko odgovarjati večnemu Sodniku. Žalibog da smo le večidelj zapravljevalci božjega blaga, kakor hišnik današnjega sv. evangelija!! Le preradi svoje najsvetejše dolžnosti zamujamo in nemarno tje živimo v en dan brezskerbni, kako se nam bo neki na ostri pravici godilo. Oj da bi le bili vsaj po izgledu tega hišnika tako previdni za prihodnje, da bi se že zdaj ogledovali po prijateljih, kateri bi nas, kedar obnemoremo, sprejeli v nebeške prebivališča! Kako to storiti, kako si prijatelje pridobivljati za nebesa, to naj vam danes povem.

Bog pa naj vam pravo zastopnost da, da bi se zgodaj preskerbeli za tisti prežalostni čas, ko bomo v smerti obnemagali!

Razlaga.

1. Pervi prijatelj si mora človek sam biti; zakaj kakor sv. Duh pravi: „Postavil sem pred tebe ogenj in vodo, življenje in smert; kar si boš izvolil, to boš imel.“ Zato je Bog človeku pamet in prosto voljo pristvaril, da naj si na tem revnem svetu nebesa služi in si prijetno prebivališče v nebesih pripravlja. Kaj ti pomaga, ljubi moj! ako imaš vse posvetneže za svoje prijatelje, kateri te hvalijo in povišujejo pri polnem kozarcu ali glažku, ako pa si sam sebi sovražnik, ako svojo ubogo dušo z grehi in krivicami obkladaš, ako se vstavljaš milosti božji, ktera v zveličanje kliče? „Bog te je vstvaril brez tebe, pa te zveličati brez tebe ne more.“ Ti sam moraš k temu resnično voljo imeti, moraš se greha varovati, da svojo dušo ne vgonobiš; zakaj „kdor greh dela, sovraži svojo dušo in jo hudo, hudo rani.“

Ne morem si hujšega misliti, kakor človeka v stanu smertnega greha brez milosti božje: on je sam svoj rabelj, sam svoj morivec. Zatorej, ako se kdaj v tem prenesrečnem stanu nahajaš, naj bo tvoja prva skerb, grešne vezi raztergati in svojo revno dušo rešiti s tem, da se do čistega spoveš in poboljšaš. Od nekega oficirja se bere, da je na vojski trumo vojakov proti sovražniku vodil in je imel skoz mestne vrata ž njimi predreti. Ravno tukaj se je pa najserditejši boj vnel. Sovražna vojska se je ondi na vso moč v bran postavila; veljalo je, ali zmagati ali pa umreti. Na enkrat oficir obstoji in noče naprej, za njim se cela truma vojakov v beg spusti in sovražnik zunago dobi. Pred vojaško sodbo postavljen zavoljo te svoje boječnosti bil je k smerti obsojen. Kedar so ga peljali na morišče in so že puške na njega bile nastavljene, sprosi si še dovoljenje, kako besedo spregovoriti in se zavoljo svojega obnašanja opravičevati. Čujte, kaj je rekel: „Vem sicer, da sem po vojaških postavah smert zaslužil, ker sem bežal pred nasprotnikom, ko bi me najbolj treba bilo. Ali spomnil sem se smertnega greha, ki sem ga na sebi imel. Kedar bi bil imel nad sovražnika iti, strah me je obšel, da ne bi se pogubil, ako v tem stanu smert storim; zato sem si rajši sramoto in pa smert od človeške pravice izvolil, kakor pa svojo dušo v nevarnost postavil.“ To izreče in pade pod krogeljami, ktere so na njega letele. Glejte to se pravi, sam sebe ljubiti, biti sam svoj prijatelj. In takšen moraš biti, ako hočeš enkrat na sodbi obstati.

2. Verh tega si moraš pa tudi druge prijatelje poiskati, kteri ti bojo na pomoč prišli v tvoji najhujši sili. Najdeš jih že tukaj na svetu med ljudmi, s kterimi imaš živeti. Velika pripomoč k tvojemu zveličanju ti že bo, ako nobenega tožnika pred božjim stolom nimaš, kteri bi zoper tebe pričal. K Jezusu so nekdanj hinavski farizeji ženo pripeljali, ktero so v prešestovanji našli itd. (Jan. 8, 3—11.) Srečen vsak, zoper kterega se nobeden človeški glas ne bo vzdignil na sodbi; za njega je veliko upanja, da bo zveličan. Gorje pa temu, kteri si je svoje bližnje sovražne napravil, jim krivico delal, jih žalil, jim življenje grenil, jih ob čest in poštenje spravljaj, sirovo in terdoserčno se proti njim obnašal: „Sodba brez usmiljenja ga čaka.“ Gorje otrokom, kteri so svoje starše hudo imeli, jim marsiktero britko solzo napravili; hudo stisko bodo imeli na pravici! Gorje zapeljivcem, kteri so nedolžne duše pohujševali, jih v greh napeljevali, da znabiti ali že v pekli gorijo ali pa si ga še na zemlji z grešnim življenjem pripravljajo! Vse te duše bodo vpile zoper nje in njih obsodo tirjale od pravičnega sodnika! Gorje staršem, kteri so svoje otroke v nemar puščali, jih brez potrebnega nauka in posvarjenja puščali kakor divjake; za družega niso, kakor da enkrat pekel polnijo.

Duše takih otrok bodo zoper nemarne starše kričale, in kakor mlinski kamen vago božje pravice navzdol potegnile. — Naj bo

tedaj nam pred vsem drugim na to skerb, da nikomur ne bomo v kak spodtikljej, da nam nobeden po pravici ne more kaj očitati. Ako nas ljudje ne obsodijo, tudi Bog nas ne bo. Vendar pa na to samo se tudi ni zanašati. Moraš tudi po nauku današnjega sv. evangelija za prijatelje skerbeti, kateri bodo enkrat govorili za tebe; in ali veš tudi kako? Da ljudem, posebno ubožcem, siromakom, revežem po zmožnosti pomagaš in jim polajšaš njih težavni stan. Pripoved od človeka, kateri je bil na sodbo poklican in si je zagovornikov iskal. Tri prijatelje je imel, s katerimi je pa razno obrajtoval. V prvega je bil ves zaljubljen, tudi drugega je ljubil in mu je marsiktero prijaznost skazal, le tretjega je zanemarjal. Zdaj jih prosi, ž njim iti in ga zagovarjati pred ojštrim sodnikom. Ali čujte, kaj se je zgodilo. Pervi prijatelj, njemu enkrat najljubši, se je hitro proč obernal od njega, drugi ga je sicer spremil do sodniške hiše, tukaj pa je obmolknil in ga samega pusti. Le tretji, na kterega se je najmanj zanašal, se je pred njega postavil, za njega govoril, in sodnika potolažil. Tako ima tudi vsak človek trojne prijatelje na zemlji; prvi je posvetno blago, ki ga človek najviše ceni in se zanaša na njega. Ali kedar se ima ločiti od tega sveta in se na sodbo podati, je denar in vse, kar kdo ima, prvo, kar ga zapusti. Berž po zadnjem zdihljeji že neha njegova pravica do vsega, kar si je posedel in drugi si ga v last dobijo. Ako si ni kaj dobička zaslužil za nebesa z goljufivim blagom, nima nad njim zagovornika pred Bogom. — Drugi prijatelji človeka, to je njegova zlahta, so njegovi znanci in prijatelji; do groba ga žalostni spremljajo in se še jokajo za njim. Ali berž ko je mertvaška truga v hladno jamo spuščena in pokopališče zagernjeno, vernejo se spet na svoj dom in se veliko ne zmenijo za rajnega več. Do unkraj groba ne sega več njih prijaznost in napčno bi bilo na njih molitve se zanašati. Kolikor koli kdo znancev in prijateljev ima, pred božjim sodniškim stolom mu malokaj pomagajo. Le en prijatelj še zaostane, za kterega le prepogosto malo mara in ravno ta je najzvestejši — in to so dobre dela, bližnjemu skazane. Le te ga tudi črez unkraj groba še spremijo in so mu najboljši zagovornik pred Bogom, ker po besedah starega Tobija „milošna smerti reši in izbriše grehe pred Bogom.“ „Blagor mertvim, ki v Gospodu . . .“ Zakaj prizadevajte si, da si z minljivim blagom posvetnim take prijatelje pridobivate, kateri bodo enkrat tudi pred božjim obličjem veljavo imeli in vam milost in usmiljenje sprosili. „Zakaj usmiljenost je povišana nad sodbo.“ —

3. Še nekaj prijateljev na sodbi vam moram nasvetovati in to so svetniki božji v nebesih. Oni nas željno čakajo in nas želijo sprejeti v presrečni kraj njih stanovanja. Stegujejo svoje roke proti nam in nas hočejo pri sebi imeti. Le nje si za prijatelje dobodimo in se nam na sodbi bati ne bo. Le nje častimo po zasluženji, njih izgleda posnemajmo, po njih sv. stopinjah hodimo!

Posebno naj vam bo Devica Marija priporočena mi pa Njej, ker Ona je najmogočnejša pomočnica za nas uboge pozemeljske popotnike. Dokler ona za nas prosi, gotovo zgubljeni ne bomo. Le kedar bi se njej zamerili, da bi njena priprošnja vtihnila, takrat gorje nam, naše pogubljenje bi bilo podpisano. Pa tudi vernih duš v vicah ne smemo pozabiti, ako si hočemo svojo nekdanjo sodbo polajšati. Za nje pridno moliti, da bi bile že skorej rešene svojega terpljenja, je tako že iz kerščanske ljubezni naša dolžnost. Pa še tudi iz lastnega dobička, ker one bodo tudi iz hvaležnosti nam na pomoč prihiteli in nam sodnje stiske polajšale. Zatorej naj ne mine nobeden dan, da ne bi za verne dušice kake molitvice opravili in se njih prošnjam priporočili. One nam bodo najboljši prijatelji, kateri nas bodo sprejeli v nebeške šotore, kedar na tem svetu obnemoremo.

Sklep.

Ljubi moji! Bodimo si najpred sami prijazni in varujmo se greha, ki nas pogubi. Ogledujmo se tudi med ljudmi vse žive dni po prijateljih, kateri bi nam enkrat na strani stali, najpred s tim, da se vsega zderžimo, kar nam zamore ljudi v očitne sovražnike spreobertiti, da se zderžimo vse hude sodbe, vsega vjedanja, vsega pohujšanja — na verh pa še nabirajmo si med njimi prosivcev, posebno med potrebnimi, ktere naše pomoči pričakujejo, po tem pa tudi med božjimi svetniki in izvoljenimi. Potem takem bo upati, da bomo tudi Boga za prijatelja imeli, posebno ako mu vse žive dni zvesto služimo in Njegovo sveto voljo dopolnujemo. Ako pa je Bog z nami, kdo bo zoper nas? Ako nam je Bog prijazen, sovraštvo celega sveta in tudi peklo nam škodovati ne more.

Oj le pomislimo, ljubi moji! prišla bo ura za vsakega zmed nas, ko nas bo strah prešnil, ki ga zdaj še ne poznamo, kedar bo šlo za celi naš večni stan, ali bo srečen ali nesrečen? Takrat se bomo vsi plahi na vse strani ogledovali po pomočnikih in prijateljih, kateri bi nam svojo roko podali in nam pomagali iz hude sile. Zatorej le skerbimo, le iščimo si jih, dokler nam zlato solnce sije. Bodimo si najpoprej sami prijatelji, potem pa si jih tudi po svetu, pa tudi v nebesih in v vicah iščimo, da nam Bog po njih prošnji na ojstri pravici usmiljen bo in nam da enkrat počivati v večnih nebeških šotorih. Amen.

Pridiga pri novi maši č. g. Antona Stenovca v Kranji.

(Mašnik — veselje cerkvi, ljudstvu, sebi. — Govoril T. Zupan VI. pobinkoštno nedeljo, 1870.)

Množica se mi smili — zakaj . . . nimajo kaj jesti. Mark. 8, 2.

Vvod.

Že tri dni poslušaj verna množica Jezusov nauk in nima več jesti. Ali je mogoče, prašate dragi moji, da nenasičeno pošlje Jezus to množico domu? Ni mogoče, da bi ta, ki je usmiljen neskončno, ne pomagal. „Če je pustim lačne domu, onemogli bodo na poti,“ pravi ter pomnoži sedmero kruhov in rib, da so vsi siti.

V telesni potrebi pomaga Gospod, kakor nam priča današnje sveto evangelije. Človek pa ni samo iz telesa; telo je le slaběji del njegovega bitja, duša — ta je gospodarica. Kakor ima telo svoje potrebe, ima jih duša tudi; in kolikor je duša več od telesa, toliko imenitnejše so dušne potrebe človekove memo telesnih. Ali je torej mogoče, prašate dragi moji, da Gospod med tem, ko za telesne potrebe skerbi, pusti dušo človekovo lačno? To ni mogoče! Še poprej utolaži dušno lakoto kot telesno. Glejte! saj množico danes krog sebe zbrano nasituje najprej z nebeškim svojim naukom, po tem še le z ribami in kruhom. Saj pozneje, ko se poslovlja od zemlje in je namenjen zopet k Očetu nazaj, ginljivo poskerbi, da se bodo nasitovala ljudstva vseh časov in krajev v lakoti dušni. Apostolom namreč in učencem govori: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Torej pojte in učite vse narode in kerščujte je v imenu Očeta, Sina in sv. Duha. (Mat.) Prejmite svega Duha; katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim je bote zadržali, so jim zadržani.“ (Jan.) Apostolom in učencem Gospodovim pa — kakor nobenemu človeku na zemlji ne — ni dano vekomaj živeti. Zato si apostoli poskerbje naslednikov škofov, in mašnikov. Škofje in mašniki torej za apostoli nasitujejo lačne na duši in celijo dušne rane.

Ta beseda Gospodova: „Množica se mi smili — zakaj . . . nimajo kaj jesti“ spolnjena je, dragi moji, danes dvakrat pred našimi očmi. Jezusa gledamo v prvo, kako nasituje množico lačno. V drugo pa vidimo pred seboj vsi veseli častitega novega mašnika, ki ima ravno ta poklic — dušno lačno množico nasitovati. Tudi

njemu veljajo besede Gospodove: učiti, kerščevati, grehe odpuščati in zaderžavati, svete zakramente deliti.

Z veseljem ste ga sprejeli novega mašnika danes v to cerkev, kjer je namenjen, pervikrat opravljati Bogu dar svete maše s povzdignjeno dušo. Le veselite se ga. Že mnogo vrednih mašnikov Gospodovih ima Kranjsko mesto in fara — in s ponosom imenujemo našega tudi najvišega duhovna te škofije. Glejte, danes ste pa dobili izmed sebe pri oltarji zopet enega več, ki se bo, upam, vas vseh znanih in neznanih danes in pozneje pogosto spominjal v molitvah pri sv. maši. Katoliškemu mašniku namreč je dana naloga moliti za vse ljudi po vsej zemlji, za prijatelje in sovražnike. Kako bi tudi naš novomašnik, ki se je povzdignil sred izmed vas do lepega poklica, mogel pozabiti kedaj svojih rojakov, znancev svojih, svojih ljudi.

Pa ne vi sami, dragi moji, veselite se ga novomašnika; ampak še mnogo družih se ga veseli. Da je res temu tako, hočemo z Božjo pomočjo danes premišljevati. Zapopadek govoru naj bo, kako je katoliški mašnik

1. veselje vsej sveti cerkvi;
2. v veselje vernemu ljudstvu sploh in
3. kako je katoliški mašnik v veselje sam sebi.

(Proti novemu mašniku.)

Do tebe se obračam, častiti brat v Kristusu, preden začenjam; ti prosi razsvitljevalca svetega Duha, da naj vsaj nektero zernice pade na roditna tla: ker z vernim ljudstvom vred, ki ga vidiš danes toliko zbranega v tej cerkvi, prepričanja sem tega tudi jaz, da je Bogu posebna prijetna molitev tega, ki si ga je izbral ravnokar k svojega mašništva sveti časti.

(Proti ljudstvu.)

Neko opombo pa imam, dragi moji, tudi do vas. Govoril bom danes samo o dobrih mašnikih — ne kakor da mislim, da je dober vsakdo brez lastnega prizadevanja — in sicer zato, da danes veseli dan ne žalim našega novomašnika; in govoril bom danes le o dobrem vernem ljudstvu — ne kakor da ne vem, da se dobi tudi ljulika med pšenico — to pa zato, da danes ob veselem dnevu tudi za vas, dragi moji, vas samih ne žalim.

Razlaga.

1. Katoliški mašnik je veselje vsej cerkvi.

Duhovni možje svetujejo vsak dan brati kaj iz življenja svetnikov. Tega sveta si zvest katoliški mašnik odpre bukve življenja svetnikov ter bere iz njih.

V tej knjigi nahaja današnji dan n. pr. življenje svetega spoznavalca Aleša. V 4. stoletji živi. Očetovo hišo, kjer bi mu bilo vse po gôdu, zapusti mladi Aleš in gre na tuje. Ko na tujem začnajo spoznavati svetost njegovo, umakne se ter gre zopet v rojstno mesto Rim nazaj. Nepoznan pride v domačo hišo Aleš kot berač ter prosi lastnega očeta, naj ga sprejme. Ne spozna ga, vendar pa mu odloči oče, usmiljen mož, sobo. Ali Alešu je ta prelepa, izvoli si malo izbico poleg stopnic. 17 let živi tako tujec v rojstni hiši. Še le merliča ga list, ki mu ga v roci dobé, razodene.

Dragi moji! tudi katoliški mašnik, če premislite njegovo življenje, podobno je Alešu. Tudi on zapusti, ko se odloči svetemu stanu, očetovo hišo; zapusti tako rekoč samega sebe. „Kdor hoče za menoj, naj zatajuje samega sebe.“ (Mat.) „Kdor se ne odpove vsemu, kar ima, ne more biti moj učenec.“ (Luk.) Te besede sv. pisma pripravljancu k mašništvu, preden ga posveté, pač dobro premisliti dajo; zato tudi, preden mu niso gotova leta izpolnjena, ne pripusté k svetemu mašništvu nikogar. Katoliškemu mašništvu veljajo pač kot Abrammu kedaj besede: „Pojdi iz svoje dežele in od svoje rodovine in iz hiše svojega očeta ter pridi v deželo, ki ti jo jaz pokažem.“ Katoliški mašnik pač z izgledom svojega življenja ljudstvo uči, naj ne išče toliko tega, kar je na svetu, ampak kar je zgoraj. In takega zvestega mašnika, ki se odpové kot sveti Aleš kedaj domačim, svetu in njegovemu poželenju, veseli se po pravici vesoljna sveta cerkev.

V roko pride katoliškemu mašniku življenje sv. Frančiška Salezijana, svetnika novejših časov, umerlega škofa v Genevi. V zgodbi njegovi bere, kako se mu nekikrat spoveduje velik grešnik. Vse svoje življenje mu odgerne, ali tako brez vsega kesa največe pregrehe, da se Salezij terdoserčneža prestraši. Jokati začne mili škof nad njim. „Zakaj jokate?“ vpraša. „Zato jokam, ker ne jokaš ti!“ Salezij odgovarja. Te ljubezni polne besede prestvarijo grešniku serce. Tudi sicer večkrat, ko drugo ne pomaga, pade Salezij pred grešniki na kolena, ter je milo prosi spreobrnjenja. V vsem življenji se kaže tako poln ljubezni, da se njegovemu opominjevanju nikdo ustavljati ni mogel. In vendar je, kot iz življenjepisa vemo, od narave Salezij le k jezi bolj nagnjen — z resnično voljo pa jo premaga to uporno naravo tako, da ga sploh imenujemo milega, ljubeznjivega in čistega svetnika — drugega apostola ljubezni, podobnega sv. Janezu evangelistu.

Ko pride katoliški mašnik do takega življenjepisa svetniškega, popraša se resnobno: Ali si tudi ti tak apostol ljubezni, drugi Frančišek Salezij? Ali rabiš takrat, kedar je rabiti, milo besedo ljubezni, ki sega do sere človeških? Ali si usmiljen s padlim grešnikom, ki pa ima vstati resnično voljo? Ali si vsem vse — vsakemu v postrežbo, kedar pomoči tvoje potrebuje, naj bo nizek ali visok? Ali nisi preoster, kjer ostrost ni na pravem mestu; ali imaš

pa tudi v sebi resnobe dosti ostro postopati, kedar je ostrost dolžnost? In če vidi takega milega dušnega pastirja katoliška cerkev, veseli se ga po pravici.

Zopet bere katoliški mašnik življenje apostola indijanskega, Frančiška Ksaverija. S papeževim dovoljenjem se poda ta svetnik v Indijo. Svoj poduk v veri z otroki začne in po njih starišem seže do src. Ko je spreobrnjena Indija do malega, gre v Japonijo in tam sveti veri pot odpré. H koncu svojega življenja še želje dobi, sveto evangelije v Kini oznanovati. Po velicih težavah pride blizo Kine; pa na otoku Sancijan, malo milj od suhega, prehit ga poslednja bolezen. Na tem otoku zapuščen sklene življenje s svojim obličjem obrnjen proti nesrečni Kini. Zadnje besede njegove so bile: „Gospod! v tebe sem zaupal, in ne bom osramočen.“ Tako konča blagovito življenje velikanski mož, apostelj indijanski, sveti Frančišek Ksaverij.

Kri se mu vnema katoliškemu mašniku v ognjenem serci, ko bere življenjepis tega svetega apostola. Tudi njega tje žene, če meni, da ga kliče Bog, in ima junaštva toliko v sebi; tje med divje rodove Afrikanov in Amerikanov, spreobračat je h Kristusovi sv. veri. Stariše popusti in svoje ljudi ter si gre bratov v Kristusu iskat unkray morja. K njim hití, ki jih je še veliko milijonov brez spoznanja Božjega, brez vednosti — in reveži si pomagati sami niso v stani. Z veseljem ga sprejmejo divjaki ter ga imajo Božjega poslanca. O to jim odpira z veselo dušo vrata v nebeško domačijo! Podučuje, kersti je, oznanuje jim nauk o dobrem Bogu kerščanskem, o materi nas vseh Mariji. In ko mu življenje poteče tam na tujem, v duhu gledamo črnega Afrikana in kuprenega Amerikana, kako klečita na grobu misijonarjevem ter mu prosita večnega miru. — Tudi izmed nas, dragi moji, jih je tacih verlih naslednikov svetega Frančiška Ksaverija. Dva tacih junaških rojakov svojih smo imeli te dni doma; eden izmed nju je na tujem celo povišan do oblasti in časti škofovske (Ignacij Mrak). Že pa tudi počiva nektero truplo naših misijonarjev tam v ameriškkih planjavah; že jih je zakopanih ne malo naših duhovnov tam v vročih pustinjah afriških — njihove duše pa se, upamo, med oznanovalci svete vere Kristusove svetlé v nebesih. — Ali ni, dragi moji, tak junaški katoliški mašnik — misijonar, posnemovalec svetega Frančiška Ksaverija, v pravično veselje vesoljni sveti cerkvi?

2. Katoliški mašnik je v veselje sploh vernemu ljudstvu.

Duhoven je po svojem lepem poklicu tolažitelj vernega ljudstva. — Smert poterka na vrata, in vzame izmed srede ljubih koga — starišem odraščene sinú — podporo, upanje prihodnjih let; otrokom, zapuščenim revam stariše, da operti ostanejo sami na-se in na dobre ljudi, toda — ko bi bili! Hudobni svet pride v svoji neusmiljenosti nad nje ter je dušno hoče pomoriti. Zati-ranje ubožcev, vdov in sirot: to so, kakor vas uči katekizem,

v nebo vpijoči grehi; prašam vas torej, kakošen greh stori pa ta, ki ubožca, vdovo, siroto dušno umori? Tega greh, tacega greh še le upije v nebo! — V taki silni potrebi se prikaže kot angelj Božji čestiti mašnik, ki nima skerbi za eno rodovino, ampak za njih več; tolaži s tolažili svete vere, ker pri smerti naših dragih nas upokoji edina vera, ki kaže kristijanu unstran groba — sicer ni zdravila na svetu nobenega, naj reče kdo kar hoče. Zapuščenim sirotam mašnik pripoveduje, kako naj zaupajo v tega, ki lilije lepo oblači in tice preživlja; kako kraljuje nad zvezdami najbolji oče in kako zveličane duše njihovih starišev sedaj prosijo v nebesih za svoje otroke na zemlji. Vedno mi prihaja na misel izrek nekega pobožnega duhovna: „Verjemite mi“, bila je beseda njegova, „da je mrtva mati v nebesih večkrat v izdatnejo pomoč kot živa mati na zemlji“. Če se oziram na nektere rodovine, vresničena se mi zdi ta beseda. Mašnik poskerbi tudi večkrat za svetno srečo sirot; ker skuša jih pripraviti med poštene ljudi, ki čujejo nad njimi, da se učé tega ali drugzega, obiskujejo celó šole. Ljudstvu, ki opazuje vse to, pa je v veliko tolažbo tak zvest mašnik; sirotam mil pomočnik. —

Mašnik je po svojem lepem poklici zmoženim učenik. Zgodí se, da potrebuje pomoči duhovnove kdo v hiši slabega imena. Kaj naj stori duhoven, ki mora biti vsem vse, ko ga kličejo tje? Poklic, težavni poklic ga žene tje; če ga tudi serce vleče proč. Pomenkovati se mora z vsakim; tudi s hudobnimi, da bi je morebiti pridobil — če ravno ga je groza njihove družbe. Strašiti ga ne sme celo, ko bi mu utegnilo škodovati to pri dobrem imenu. Jezus mu je tukaj v izgled. Tudi Jezus govori z grešnico Samarijanko, Marijo Magdaleno; v hiši farizejevi obeduje Jezus in s hudobnim veseljem kažejo na-nj: „Glejte, z grešniki je!“ Kot Kristus kedaj, tudi katoliški mašnik postaja zmoženim učenik. Ljudstvo pa, dobro kerščansko ljudstvo se veseli svojega dušnega očeta, ki s tako vneto išče grešnikov pridobiti.

Katoliški mašnik po svojem lepem poklici uči in odgoja mladino. Odgoja mladine — zelo težavna naloga! — Zdravnik rane reže, da je celi — in to boli. Odgojitelj duhoven pri mladini dela ravno tako. Oster je, zato ker ljubi mladino; ker, če bi je ne ljubil, dovolil bi jej vse; in če jej dovoli vse, mladina pogine gotovo. Celó stariši mu zamerjajo časih ostrost; toda nad njimi se maščuje to najpred. Otroci namreč, ki se jim je privolilo doma vse, železna šiba so pač prav posebno njim koj kmalo za nekaj let. Nepremišljena mladina sama mu rada zamerja ostrost; toda v poznejih letih sprevdi, da je bilo dobro in edino pravo tako terdo postopanje ž njo. — Kako pa hočemo mladino odgojevati, če ne ostró! Saj so že stari nejeverci, sicer brez spoznanja edinega Boga, delali ravno tako. In ko so začeli pozneje svoji mladini dovoljevati vse, popačila se je mladina: za nektera leta so toraj odrastli popačeni postali;

in starčeki na to. Vsacega takega brezbožnega ljudstva pa je bilo tudi kmalo konec, ker kazen Božja po napačnem življenju ne zastaja. Zato že davno teh ljudstev ni več nikjer; le samo tužna imena njihova nam vé zgodovina pripovedovati. — Ali se torej ne veseli po pravici katoliško ljudstvo še posebno, ko vidi stopati novoposvečenega mašnika pred Gospodov oltar? Po pravici se ljudstvo veseli, ker novo, mlado moč, novega borilca, pridobila je z njim sveta cerkev; mladina pa čutečega in, kedar treba, ostrega odgojnika.

3. Katoliški mašnik je v veselje s a m e m u s e b i.

Zavoljo nedolžnega življenja ali pa zavoljo spokornosti njegove usmiljeni Bog koga vrednega spozna svete mašniške službe.

Naj bo v cerkvi, ali doma, ali zunaj doma: pri vsakterem opraviilu, povsod opazujemo, v kako veselje sme biti mašniku sveta služba njegova.

Poglejmo ga pri daritvi svete maše. Božje reči se godé pri sveti maši, da jih umerjoč človek gledati ni v stanu; pamet jih razumevati ne more; celo angelj iz nebes jih ne razvidi. Pri povzdigovanju gledamo ravno tisto čudežno spremembo, kot so jej bili navdušene priče trije apostoli na gori Tabor. Tisti Kristus je tu pričujoč, kot kedaj tam; povelšana je njegova človeška natura tu na oltarji, kot kedaj tam na taborski gori. Zgodi se, da mašnik — grešni človek — omaguje vpričo take svetosti; ali spominja se zgodbe iz apostoljskih časov. Štefanu je bilo tudi omagati pod težo kamenov, pa misel ga povzdigne: „Saj nebesa vidim odperta in Sinu človekovega ob desnici Božji.“ Mašnik, nebesa so ti med sveto mašo odperta in Jezus leži pred teboj na oltarji! — ta misel mu kot živi ogenj pregreva serce. V sveto hostijo uprè oči: tu v ponižni podobi kruhovi meni videti ljubo dete betlehemsko, Kristusa učenika; njega terpečega; kako slavno od mertvih vstane; gre v nebo in kako strašen pride zopet enkrat. Prosi ga, lepo ga prosi, naj bo milostiv njemu in vsem mu izročeniim; prosi ga daru nedolžnosti, poterpežljivosti; prosi, da bi vsaj nekoliko bil podoben nebeškemu učeniku. Mašnik, slab človek, v roke vzame in v svojo dušo zaklene njega, ki ima v roci neprešteti zvezd pota, ki vodi blisk in grom, vlada vse nebeške moči; ki kliče v življenje ter stvari lahko zopet nove in še veličastneje svetove. Mislite si ubogega človeka, mašnika, ki je vreden spoznan stati pred skrivnostjo, angeljem preglbokoko; in prašam vas: ali ni srečen človek — mašnik na zemlji?

Poglejmo mašnika doma, zunaj doma. Kaj dela? Če kdo svéta od njega potrebuje, popraša ga brez vse skerbi in brez boječnosti — mašnik po svojem poklici tako vidi človeštvu v dno serca, kako bi se mu torej ne zaupalo vse! Kar mu časa ostaja, ne trati ga po nepotrebnem; vedno se še izobrazuje, bere in se uči — to je najljubše njegovo delo. Več kot zna, več svétov ve dati; boljše umé potegniti se za svojo sveto nalogo.

Le poglej, dragi moj! tacemu mašniku v jasno lice: bereš mu zadovoljnost iz njega. V družbi je vesel, brez družbe tudi; samota in vriš — vse mu je domače; povsod se zna vesti kakor omikanemu gre. Prašam le: ali ni mašnik tak po pravici v veselje sam sebi?

Sklep.

(*Proti novomašniku.*)

Nočem te, častiti brat v Kristusu, z govorom do dražih mi poslušalcev dalje muditi.

Le stopi k oltarju; saj si že dolgo let tega trenutka pričakoval. Glej, ko so te pred toliko in toliko leti vodili mati v cerkev in si videl mašnika pri oltarji, misliti si si komaj upal, da boš tudi ti enkrat tak. Ko so te morebiti oče tvoj spremili pervikrat v šolo memo ravno le-te veličastne hiše Božje, rekli so ti znabiti: Če pridno hodiš v šolo in se vedeš lepo, lahko si „gospod“ tudi ti še enkrat — in verjel si jim v otročji zaupljivosti po tem. — Danes, glej, resnica so vse te otroške sanje. Zato le zaupno stopi k oltarju in v sinovski hvaležnosti najprej poprosi za dušo ranjcega očeta — pametnega moža, kerščanskega moža: vsi tako pravijo, ki so je poznali —; toda ne žaluj pri tem spominji nikar — saj je, če potrebujejo še kaj, lahko rešiš z darom presvetim. Sicer pa bo presveta rešnja kri Jezusova, na Kalvariji v prvo — in danes tudi pri tvojem daru prelita, umivala duše družih vernikov v vicah. Matere, brata in sester se spominjaj, ki se veselé tvojega dneva; in, da bo veselje še večje, podaj jim od svojega pervaega daru — Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu. Za škofa moli, ki so te v mašnika posvetili ter ti neprecenjeno milost skazali. Moli za vso vidno cerkev zbrano v vesoljnem zboru in za poglavarja rimskega papeža; moli za vso duhovsko in svetno gosposko. Moli za dušne pastirje kranjske dežele sploh; za vse te, ki ti v ponižnosti strežejo danes. Ko bi si upali, oglasilo bi se jih po cerkvi sedaj sto in sto tu pričujočih: „Za mene tudi; za mene!“ Mesto vseh teh tu pričujočih prosim te jaz: moli posebej za vsacega njih.

Za-se danes moli! Moli, da s tako veselim duhom, kot danes v tebi plamtí, delaš za naprej zmiraj zvest delavec Gospodov! Kedar bo težavneje prihajalo delo, ne boj se: saj ti je dano močno orodje — molitev; to je orožje nepremagljivo! Saj imaš tudi Marijo priprošnico! — V življenji svojem pa, prosim te, človeka z dobro voljo (naj bo v šoli ali drugod) in lepim vedenjem — če tudi slabše glave — ne zaverguj nikdar. Spominjaj se zato besede svetega Frančiška Salezija, ki pravi: „Ko bi bila milost Božja zavergla Savla, ne imeli bi Pavla sedaj!“ Kot steza v življenje naj ti bo nauk sv. Bonaventura: „Derži se zmiraj srede, ki je Bogu všeč; ne bodi tedaj ne prežalosten ne prevesel; ne preoster, ne

zanesljiv preveč; ne prezaupljiv, ne pretuj; ne premolčeč, ne preizgovoren; ne preresnoben v govorjenji, ne priliznjen odveč; ne premehek, ne preterd!“ Kaj lepšega pa ti za življenje povedati ne znam, kot je Gospodova beseda — začel sem z njo, naj jenjam tudi. Kedar boš videl verno ljudstvo pred seboj, potrebno vsakoršne podpore, reci z Gospodom: „Množica se mi smili — zakaj . . . nimajo kaj jesti!“ Za-nje skerbi; podpiraj je; uči je; s postrežljivim srcem jim podeluj milost sv. vere.

(Proti ljudstvu.)

Prigodi se redkoma, da stopata mož in žena za petdeset let preživetih v zakonu v cerkev k zlati poroki. Otroci ju spremljajo in otrok otroci — njih veliko število — ter hvalijo Boga; saj je tako visoka starost poseben dar Božji.

Prigodi se časih, in to bolj pogosto, da tudi mašnik za 50 let stopa, sicer opert na palico — vendar v svatovskem sprevedu, k Gospodovemu oltarju. Zlatomašnika ga imenujemo. Petdeset let v vinogradu Gospodovem, lepo število, kaj ne? In spremlja ga starčka — mašnika dušnih otrok na stotine k presvetemu daru. Toliko let, kaj ne dragi moji, smem voščiti tudi našemu novomašniku v vašem imenu?

(Proti novomašniku.)

Petdeset let, dragi moj, ti želim v imenu verne množice tu zbrane v vinogradu Gospodovem. — Če je vendar milost Božja drugače sklenila; pristavljam pa jaz tako voščilo: Delaj že malo ali veliko časa, da le času primerno storiš prav veliko. Po tem ti bo veljal izrek, ki ga pridevije sv. cerkev mladim svetnikom, umrlim prezgodaj: „Consummatus in brevi, explevit tempora multa.“

(Proti ljudstvu.)

„V kratkem je svoj tek dokončal, toda izpolnil časa veliko.“
Amen.

Pridige o stvarih božjih.

Za IV. pobinkoštno nedeljo.

(Ribe.)

„Zajeli so veliko število rib.“

Luk. 5, 6.

Vvod. Tri leta je Jezus učil; to pa, kar nam pripoveduje današnje sv. evangelije se je godilo prvo leto. Stal je namreč

Jezus na bregu Gal. morja; veliko ljudi ga je bilo obsulo in prosilo, naj jih podučuje. Da to dela bolj ročno, stopi v čolnič in v čolniču stojé uči. Po dokončanem nauku ukaže Petru, naj verže s svojimi tovarši mrežo. Peter odgovori: „Gospod! celo noč . . . verže mrežo in vjame toliko rib, da se je mreža . . . Tako je Jezus z ribami storil velik čudež! Toraj hočem tudi jaz vam danes kaj od rib povedati.

Razlaga. Peti dan je Bog rekel: „Naj rodijo vode živo laznino; in vstvaril je velike some in vse stvari, ki živé in se gibljejo po vodah.“ Premišljujmo: 1. **R i b o v v o d i.** Od 5. dnu stvarjenja vse miglja velikih in malih rib po vodah. Ribe so čudno rodovitne; nekatere ribe imajo v enem letu po 2, 3sto tisoč, ja celó! en milijon jajc. Med ribami so nekatere grozno velike, prave pošasti. Največa riba se pravi kit po nemško Wallfisch; doraščena je po 1000 centov težka, 70 do 100 čevljev dolga in na sredi 40 do 50 čevljev debela. Glava je strašno velika in je skorej tretji del celega trupla. Na sredi glave ima dve ljuknjici, skoz ktere sapo zajema; iz njih tudi včasih vodo brizga visoko kakor turn in tako glasno, da se po 2 uri daleč sliši. Tuli trikrat hujše kakor lev. Jezik sam tehta po 10 centov in napolni s svojim špehom 10 kadí. Iz gobca izsekajo po 700 zob. Kostí njegove so kakor velike debla in narejajo iz njih čolniče. — Čudno je tudi orožje, s katerim se ribe branijo. Nekatere so hitre, da švigajo kot strela; druge imajo terde in ostre sablje; tretje imajo tako močne žile, da daleč in daleč skočijo in se premečlujejo; spet druge brizgajo neko černo vlago. — Vse ribe so tudi koristne; po nekterih krajih se ljudi od njih preživljajo, — drugi ž njim kupčujejo. Tako nam tudi ribe v vodi oznanjujejo božjo vsemogočnost, dobroto in modrost! „Častite Gospoda somi in vse . . .“ (Dan. 3, 79.)

2. Premišljujmo **r i b o v m r e ž i.** Vidite tam-le ribiča, kako nastavlja! Čaka na pravi čas, na motno vodo in išče si pripravne vabe, da jih le prav veliko . . . Sirote so pa vse, kolikor jih vjame. Česa nas to spominja? Tako dela vsak zapeljivec, pa gorjé vsakemu, kdor se mu da zapeljati! Sladko govori in obljublja zapeljivec, se pridruže in prisega, še celo greh na se jemlje, vse, da lahkoverne premoti in zvodi. Pa kaka se godi zapeljanim? Sramota in nesreča jih čaka. Zapeljivec se pa malo mara. Farizeji so Judežu rekli: „Kaj nas je to mar — ti sam glej!“ „Varujte se krivih prerokov; — pridejo v ovčjej obleki, znotraj pa so dereči volkovi.“

3. Premišljujmo **r i b o v p r a t i k i.** V pratiki s podobami vidimo ribo in ta nas opominja, da je post. Postili so se že Judje v stari zavezi: Mojzes, David, Ninivljani; — ssv. aposteljní in Jezus sam; še Turki imajo dolg in terd post. Sv. kat. cerkev tudi svojim vernim predpisuje nekatere dni, naj se postijo: petek, kvatre, sveti post, bilije. Pa koliko jih je, ki stojé v kerstnih bukvah kat. fare,

pa čisto nič ne marajo za postno postavo; koliko jih je, ki se sicer postijo, pa pozabijo, da ni dosti le mesnih jedi se zderževati in se ne do sitega najesti, temuč da je treba, da krotimo hudo poželjenje, varujemo se greha, ubogaimo delimo.

4. Premišljujmo ribo na suhem. Velika povodenj je bila; voda pa začne padati in ribica na suhem ostane. Sirota se premečuje vsa žalostna; pliska to vidi in jame jo tolažiti rekoč: Glej! kako lepo je na suhem: cvetlice, drevesa... Ribica pa pravi: kaj to vse meni pomaga, to ni za-me, in umerje. Tako je tudi z nami: Vsak stan ni za vse; kjer je ta srečen, tam je unemu umreti. Zatoraj si vsak naj dobro premisli, kateri stan si izvoli; in ako je po molitvi in po svetu starišev, spovednika itd. izvolil, naj je zadovoljen in si ne poželjuje, kaj drugzega.

Sklep. Preroka Jona je velika riba požerla in po treh dneh ga spet živega dala. Ta čudež je bil predpoda Jezusa Kristusa, ki je tri dni... Pa ne samo ta velika riba nam daje lepega nauka, da je Jezus res... temveč vsaka ribica nas uči lepih resnic. Ribica v vodi nas... v mreži nas... v pratiki nas... na suhem nas... Kolikorkrat toraj ribo zagledate, spominjte se današnjih nauk! Amen.

Za god ssv. apostelj. Petra in Pavla.

(Skale.)

„Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev.“ Mat 16, 18.

Vvod. Judje niso hotli bornega Jezusa za svojega zveličarja spoznati. Imeli so ga za... drugi spet za... Zatoraj praša Jezus svoje aposteljne, za koga... In Peter mu odgovori: „Ti si... Potem reče Jezus: „Prav si odgovoril... Ti si Peter... Tako Jezus Simona imenuje Petra ali skalarja in na-nj, na to skalo bo zidal... Na to skalo nas torej opominja sv. Peter in danešnje sv. evangelije. Zatorej govorim od skale in pravim: Skala je res poda sv. kat. cerkve.

Razlaga. 1. Skala je vidljiva, daleč, daleč okoli se vidi; in vidljiva je tudi sv. kat. cerkev. Krivoverci so učili, da je že tisti katoličan, ki v sercu veruje na Jezusa, nanj zaupa in ga ljubi, tako da se ne ve in pozna, kdo prav za prav spada med ude sv. kat. cerkve. Temu pa ni taka! Kristus je postavil znamenje, na katerem se poznajo: „Pojdite... in kerščujte... toraj je kerst... Postavil je tudi sv. Petra za poglavarja, toraj mora tudi društvo biti vidljivo, kteremu je poglavar. Katoličan mora torej

kerščen biti, mora sv. Petra, zdaj papeža za poglavarja imeti, mora cerkvene zapovedi spolnovati, nauk poslušati, ssv. zakramente prejemati in po katoliško živeti; potem je ud, pa ne mertev, temveč živ ud sv. cerkve.

2. Skala je nespremenljiva in nespremenljiva je tudi sv. kat. cerkev. Kako se po svetu vse spreminja: noč in dan, lepo in gerdo vreme, letni časi, ljudje se rodijo in umerjô: skale ostanejo vedno tiste. Tako sv. cerkev. „Resnično vam povem: Nebo in zemlja bota prešla . . . Tudi čerkica ali pikica moje postave ne bo prešla.“ In res! Kar je sv. cerkev učila pred 1800 leti, ravno to danes in učila bo do . . . Vsi njeni verski nauki se nahajajo v sv. pismu ali ustnem izročilo. Vse mora katoličan verovati; ne sme reči: To verujem, tega pa ne . . . Kdor le eno samo versko resnico zaverže, ni več . . . Zdaj že veste, kaj je reči o tistih, ki pravijo: Dober katoličan sem, vse terdno verujem, le tega ne, da je papež nezmotljiv. Vse mora verovati od konca do kraja . . .

3. Skala je terdna, naj se trese nebo in zemlja, hudourje mine in skala stoji, kakor popred; terdna je tudi sv. kat. cerkev. Ravno današnji praznik nas opominja, kaka se je preganjala sveta kat. cerkev: Peter in Pavel sta bila umorjena, — skoraj vsi papeži treh prvih stoletij so mučenci in tako je šlo od stoletja do stoletja. Kaj počenjajo dan danes nasprotniki zoper sv. cerkev, posebno zoper nje poglavarja in njene stebre (škofe)? Pa pomerli so vsi preganjavci, pomerli bojo tudi današnji, burja se bode vlegla, skala pa, sveta katoliška cerkev, bo terdno, ja še terdnejši stala, ko popred. Zatorej delajmo, kar moremo, in zaupajmo: „Peklenske vrata . . .

Sklep. Skala je toraj lepa podoba sv. kat. cerkve. Imamo pred seboj velikanske skale; — kolikorkrat jih ugledate, spominjajte se sv. cerkve. Udje smo te sv. cerkve; hvalimo Boga za to, prizadevajmo si, da bomo pravi živi udje. Jezus pravi: „Prišlo jih bode veliko od izhoda do zahoda . . . otroci kraljestva pa bojo verženi . . . Sv. Peter in Pavel prosita za nas, da . . . Amen.

Za V. pobinkoštno nedeljo.

(Ogenj.)

„Kdor svojemu bratu reče norec, kriv bo peklenskega ognja.“ Mat. 5, 22.

Vvod. Jezus je rekel, da ni prišel, postaviti odpraviti . . . dalje, da moramo bolj popolnoma biti, kot farizeji, ki so samo od

zunaj pravični, v sercu pa . . . Da jim ta nauk? še bolj razjasni, pripovedoval je to, kar beremo v dan. sv. evang. Od ognja beremo danes in od ognja tudi jaz danes.

Razlaga. Beseda „ogjenj“ spominja nas raznoterega ognja. Je

1. **Ogjenj po svetu.** Po vseh stvareh, katerih je milijonov na svetu, je ogjenj, akoravno ga ne vidimo. Je v rudah, zeliščih, kosteh, v zraku, lesu, vodi, zemlji. In kako koristen je ogjenj! On sveti, greje, kuha, topi, peče, nosi misli in besede, kakor bi trenil, v daljne kraje! Nobeden pa ne ve, kaj je prav za prav ogjenj. Zatoraj bodimo ponižni in ne zametujmo verskih resnic, akoravno jih ne umemo. Bog je neskončno moder in vsevedoč, pa več ve, kakor mi in hvalimo ga, da nas je v sveti veri učil! — Pa tudi nesreče, napravi ogjenj, požiga hiše in vasi, mori ljudi . . . Zatorej varno, in zavarujmo se proti škodi, ki nam jo ogjenj storiti more (zavarovalnice).

2. **Ogjenj v sercu.** Odkar je Adam grešil, gori v našem sercu ogjenj, ki nas v hudo napeljuje. V tem gori ogjenj jeze, da . . . v unem ogjenj nečistosti, da . . . v tretjem ogjenj prevzetnosti, da . . . Zatoraj nam vsem veljajo Jez. besede: „Kdor hoče moj učenec biti, naj sam sebe zatajuje . . . Drugi ogjenj naj v naših srcih gori, tisti, o katerem pravi Jezus: „Ogjenj sem prišel na zemljo prineset, in kaj hočem, kakor da se vname?“ To je ogjenj prave ljubezni do Boga in bližnjega, ogjenj, ki nas nareja goreče za vse dobro in Bogu ljubo. Ta ogjenj je v nemal aposteljne, mučence, misijonarje, vse poterpežljive kristijane.

3. **Ogjenj v peklu.** O tem ognju sv. pismo večkrat govori. Ta mora pa strašen in čuden ogjenj biti, da v njem gorijo duše, gorijo pa ne zgorijo, gorijo na večno! Tudi ta strašni ogjenj pa je Bog vstvaril iz ljubezni do nas! Da vsi v nebesa pridemo, to je njegova volja, ne pa v . . . Ogjenj ta je napravil, naj nas napolnuje sv. strahu, da se tem skerbnejši greha varujemo in tem gotovejši zveličamo. Še zdaj, ko verujemo, da je večni ogjenj v peklu, gerdo in grešno živimo, — kaj bi še le počenjali, ko bi te vere ne bilo! Sv. Krizostom: „Kdor večkrat v duhu stopi v peklo, gotovo enkrat ne bo v peklu pahnjen.“

Sklep. Ogjenj po svetu hočemo občudovati in Boga hvaliti, da ga je vstvaril, pa tudi škode se varovati, ki nam jo more napraviti. Ogjenj v sercu, ki nas za greh vnema, hočemo gasiti, sveti ogjenj pa hočemo oživljati. Ognja v peklu pa se hočemo bati in ogibati. K temu nam Bog pomagaj! Amen.

Za VI. pobinkoštno nedeljo.

(Kruh.)

„Koliko imate kruhov?“ Mark. 8, 6.

Vvod. Dva velika čudeža je J. s kruhom storil; enkrat jih je nasitel 5000, drugokrat 4000 z nekaj kruhi. Alite, da se čudite? Pa ravno tak čudež Bog še zdaj dela, ko daje nam vsem kruha, le ta razložek je, da se mi malo brigamo, ker se vsak dan godi. To pa ni prav! Zatoraj hočem vam danes o kruhu kaj povedati.

Razlaga. Najpred pravim: 1. Imamo spet kruha. Čudno leto — sneg o binkoštih; bali smo se, da bo vse pokončano, pa vendar spet žanjemo in spravljamo, — imamo toraj spet kruha!

2. Od koga imamo kruha? Vsi kralji in modrijani ne morejo le enega zerna narediti, in imamo jih na milijone! To je storil Oče neb.; on je dal moč, da je seme kalilo . . . solnce sijalo . . ., dež šel . . . Hvalimo in ljubimo tega predobrega in prebogatega Očeta! Vi pa otroci ne zabite, da so se vaši stariši trudili in potili, da so vam kruha pridelali. Ljubite in bogajte jih!

3. Ali smo zaslužili kruha? V paradizu je Bog rekel: „V potu svojega obraza . . . delati moramo in se truditi, da . . . Vi torej, ki ste svoje dolžnosti zvesto . . . vi ste svoj kruh zaslužili! kaj pa je z vami, ki ste bili nemarni, niste delali, niste molili, niste dobrotnika v nebesih bogali, morebiti ga še žalili za to, da vam je . . . niste njegovih dobrot na dobro obračali, niste svojim ubogim bratom od svoje obilnosti dajali, — vi niste zaslužili . . .“

4. Ali bomo kruha vselej imeli? To vemo, da ostane Oče nebeški vselej vsegamogočen in neskončno dober; pa vendar včasih nam pošlje v svojej modrosti in pravičnosti tudi hude čase. Ne vemo torej, kaj nas še čaka; zatoraj ravnajmo pametno in varčno, da si kaj prihranimo. Posebno tebi mladina! moram povedati, da ne boš vselej imela skerbnega očeta in dobre matere, ki ti bojo kruhek pridelovali. Pomerli bojo, in sam si boš moral ti sin! ti hči! služiti. Zatoraj uči se pridno, vadi se dela in modrega gospodarenja, ne zanašaj se na bogastvo: Tudi nekdanji milijonarji so že beračili. Mladina! sej, da boš žela!

Sklep. Kruh vsi radi jemo; kedar kos kruha v roci deržiš, poprašaj se: Od koga ga imaš? Hvali Boga, stariše in gospodarje; — poprašaj se: Ali si ga zaslužil? Prizadevajmo se, da smo ga vredni; — poprašaj se: Ali ga boš vselej imel? To je v božjih rokah, — bodimo varčni, in učimo se svoj kruhek si služiti! Pri

vsem tem je pa na božjem žegnu največ ležeče; zatoraj vsigdar pobožno molimo: „Daj nam danes . . . Amen.

Za VII. pobinkoštno nedeljo.

(Človek — drevo.)

„Dobro drevo rodi dober sad, malo-
pridno drevo pa rodi malopriden sad.“
Mat. 7, 17,

Vvod. Cesar Decij je kristijane grozno preganjal. Sveti Gregor čudodelec je s svojim dijakonom skrivši pobegnil na nek hrib. Pošljejo za njima beriče, da bi ju ujeli. In res pridejo do tistega hriba. Beriči preiskujejo vse kote tistega hriba, pa ne najdejo svetega Gregorja; Bog je beričem oči tako čudno zadržal, da sta se jim ta dva človeka kakor drevesa zdela. Čudno je to, pa vendar je človek v resnici podoben drevesu, in od tega danes.

Razlaga. Drevo raste. V zemljo se verže seme, pa ne ostane v zemlji, drevo raste na viš proti nebesom. Tudi človek je vstvarjen, da sicer na zemlji živi, ne pa da po zemlji rije, le za zemeljsko skerbi, — naviš naj gleda, za nebesa je vstvarjen, za nje naj skerbi.

2. Drevo se izreja. Skerbni vertnar ga lepo oskerbuje, požlahtni, zemljo rahlja, prilija, ovija, količe pristavlja, merčese odganja: take odreje tudi človek potrebuje; stariši vi ste vertnarji, tudi učitelji, gospodarji itd. . . . delajte kakor vertnar! Nevarnost je velika, človek ima veliko sovražnikov.

3. Drevo sad donaša. Glejte tam - le stoji drevo, ki nosi obilno zlahtnega sadja, vse ga rado gleda in se ga veseli. Tam pa stoji drevo, ki ničesar ne rodi ali pa le same lesnice. Taka je tudi pri človeku. Pravi kristijan dela veliko dobrega, spolnuje svoje dolžnosti in nosi zlahtnega sadja; vse se ga veseli v nebesih in na zemlji. Pa je tudi došti takih, ki zanemarjajo svoje dolžnosti, grehe doprinašajo, še druge zapeljujejo in rodijo malopridnega sadja obilno.

4. Drevo v zamekonec. Nektero drevo stoji dolge leta, pa se stara, posuši, pade. Drugo drevo je danes lepo, čversto in terdno, pa pride dervar, prileze červ, udari strela in po njem je. Taka je tudi s človekom. Ta umerje silno star v postelji, po dolgej boleznii itd. . . . uni pa mlad, nanagloma. Zatorej človek! bodi pripravljen!

5. Drevo, kamur pade, tam leži, pravi sv. pismo. (Prid. 11, 3.) Taka je tudi z nami; kakoršne nas najde smert in

nas pelje pred božjega sodnika: taki ostanemo večne čase. Ako umerjemo brez smertnega greha, ostanemo vekomaj prijatelji božji in pojdemo ali naravnost v sveta nebesa, ali pa po tem, ko smo se prej v vicah očistili tudi malih madežev. Ako pa umerjemo v smertnem grehu, ostanemo vekomaj sovražniki božji in pahnjeni spred obličja božjega v peklenški ogenj. Ne zabimo tega: „Pride noč, ob ktorej . . .“

Sklep. Drevesa smo, sam Bog nas je zasadil v zemeljski vert, da sad donašamo za svete nebesa. Vsred dreves se velikrat sprehajamo, — ne zabimo, da smo drevesom podobni! Rastemo, sad nosimo, se koncu bližamo in, kamur pademo, tam bomo ležali. Dobro drevesa naj bomo, da nas ob smerti Bog presadi v sveti raj! Amen.

Blagoslovljenje novih orgelj

v Klani, teržaške škofije.

II. del.

(Konec.)

Ravno tako lepa pesem v sercu vzbuja čut hvaležnosti do dobrotnika. Mojzes je po božjem povelju izpeljal narod izraelski iz sužnosti Egiptanske, ali kralju Faraonu to ni bilo po volji, zato vdari s silno vojsko za Izraelci, da bi jih nazaj v sužnost pritiral. Nekega dne pridejo do rudečega morja — spredej morje, na straneh visoke gore in od zadej Faraonova vojska; kamo bomo pobegnili? Izraelci vidijo svojo nevarnost in omahljivi, kakor so bili, počnejo tožiti Mojzesu in mermrati pri Bogu. Ali, kjer je največa sila, je božja roka mila; na božje povelje prasne Mojzes s svojo palico po morju, katero se na dva dela razdeli, gredo skoz strugo Izraelci s suho nogo. Precej za Izraelci prihrumé Egiptčani, in ko so bili Izraelci že črez morje, vojska Faraonova pa v sredi morja, zopet vdari Mojzes s svojo palico in morje se razlije po strugi in zalije vso Egiptansko vojsko. Toda Mojzes, poln hvaležnosti, začne peti zahvalno pesem: „Pojmo Gospodu, slavno se je poveličal, . . . konja in jahača je vtopil v morju . . .“ In narod Izraelski, ki je poprej mermral proti Bogu, prebujen z Mojzesovo pesmijo k hvaležnosti, pomaga peti: „Gospod je kakor vojskin mož, vsemogočno je ime Njegovo . . . konja in jahača je utopil v morju . . .“ Tako prepeva narod in vzbuja eden v drugem vse večo in večo hvaležnost do Boga.

Kakor hvaležnost, tako vnema lepa pesem tudi pobožnost duha, ker serce naše povzdiguje proti nebesom, postavi ga nekako v pričujočnost božjo. Bilo je v času Nabuhodonozorja kralja, ki je storiiti zapovedal veliko zlato podobo in zaukazal, da mora vsak njegov državljani pred to podobo pasti na obraz in jo moliti, kedar bo slišal trobentin glas. Med izraelskimi sužnjimi so pa bili trije posebno pobožni mladenči: Sidrah, Misah in Abdenago. Njim se je vidilo gnjusoba, da bi molili zlato podobo, ker so čestili edinopravega Boga, zato se temu maliku niso hoteli priklanjati. Kralj Nabuhodonozor, kedar to zve, pokliče jih k sebi in jim veli, da jih čaka smert v razbeljeni peči, ako ne bi hoteli moliti njegovega Boga. Trije mladenči, polni vere do pravega Boga, polni zaupanja in izročenja v njegovo sveto voljo, odgovoré kralju: „Vedi, kralj, naš Bog nas more rešiti iz ognjene peči in tudi iz tvojih rok; če pa ne bo hotel, vedi, da tvojih malikov molili ne bomo, in tudi ne te zlate podobe.“ Pri teh besedah se kralj še hujše razjezi, zapové peč sedemkrat bolje zakuriti in mladenče v ogenj vreči. Ogenj je bil toliko vroč, da so od vročine poginili možje, ki so tri mladenče v peč vergli; — trem mladenčem pa se ni nič zgodilo. Pozabili so na zemeljske stvari, obrnili vse svoje misli k Bogu, in v pobožni zamaknjenosti se čudijo božji vsemogočnosti in dobroti; in da bi to notrajno pobožnost tudi vnanje pokazali in jo eden v drugem še bolj vžgali, počnejo v sred ognja peti veličestno pesem: „Češčen bodi Gospod, Bog naših očetov, ker si vse hvale vreden, povišan nad vse veke . . . Čestite Gospoda vsi angelji njegovi, . . . čestite ga nebo in zemlja . . . čestite ga vse dela njegovih rok . . . čestite ga vsi svetniki in ponižni v sercu . . . slavite Gospoda, ker je dober in na veke ostane milost Njegova . . .“

Kralj Nabuhodonozor in poglavarji babilonski stermé gledajo od daleč, čudeči se poslušajo petje mladenčev v ognju in Nabuhodonozor sam tudi vsklikne: „Češčen bodi Gospod Bog Sidrahov, Misahov in Abdenagov, ki je poslal svojega angelja in iz ognjene peči rešil svoje hlapce, ki so verovali v njega.“ Glejte, s pesmijo so trije mladenči eden drugzega napeljevali k večji pobožnosti, še celo nevernega kralja so nekako pridobili, da je dal čest edinopravemu Bogu.

Toraj lepa pesem izvira iz serca nedolžno veselega, pa zopet serce z veseljem in tolažilom napolnuje, — pride iz serca hvaležnega in še večjo hvaležnost vzbuja — pride iz serca pobožnega in vnema še bolj gorečo pobožnost.

Zato je bila že v starih časih navada, in tudi zapoved, da se je pri službi božji pelo; in da bi bilo petje in služba božja bolj veličastna, spremljevali so petje z raznimi godbenimi strojevi. Sv. pismo stare zaveze prav lepo priporočuje sveto petje z godbo: „Hvalite Gospoda, vi gospodovi hlapci, ki stojite v hiši našega

Boga! . . . Z veseljem mu služite, in z veselim petjem pridite k njemu! . . . Hvalite ga s citrami, pojte mu hvalo na psalterju deset strun, pojte mu umetno pesem z veselim in povzdignjenim glasom! . . . Hvalite ga z glasom trobente, hvalite ga s strunami in piščalami! . . . Vse, kar diha, naj hvali Gospoda! . . .“

Ako sv. petje toliko pomore, da se prebudijo v naših srcih lepe čednosti, posebno nedolžno veselje, hvaležnost in pobožnost: ako tudi sv. pismo lepo petje toliko priporočuje, kdo se bo čudil, da je tudi sv. katoliška cerkev pri službi božji vpeljala sv. petje. V prvih časih so kristijani peli le psalme, kakor nam priča Tertuljan in sv. Bazilij; ali cerkveni predstojniki so zmiraj skerbeli, kako bi službo božjo storili bolj veličestno, zato so hiše božje kolikor mogoče lepšali in posebno skerb obračali na ubrano petje pri službi božji. — Že v sedmem veku so papež po imenu sv. Vitaljan vpeljali orglje v cerkve italijanske in angleške, okoli sto let poznej dobili so jih po francozkem in malo poznej tudi Nemci.

Tako se je sveto petje in godba v naše cerkve vpeljalo in se še dandanes ohranilo, da s tim zmiraj kažemo, da nam so služba božja in cerkvene opravila jarem sladek in breme lahko, katerih ne spolnujemo prisiljeni, ampak veselo pevajoči iz ljubezni do Boga.

Sklep.

Zavoljo tega pohvalno moram omeniti, da ste tudi vi po duhu svete cerkve skerbeli, da bo tudi v naši cerkvi služba božja bolj in bolj veličestna; da se niste prestrašili stroškov, ampak vsak po svojih močeh pripomogli, vsak po svojih zmožnostih radovoljno prinesli darove, iz katerih smo kupili nove orglje. In končaje moj govor moram še izreči moje serčne želje, da bi nam nove orglje, katerih ste se vsi veselili, tudi premnogo veselja delale. — Da, ko pridete v cerkev in slušate pri službi božji sveto petje, spremljano z orgljami, pozabite težo zemeljskega življenja, pozabite skerbi, nevolje in žalosti, ktere vam drugače grenijo življenje, da s srcem mirnim, s srcem zadovoljnim, s srcem veselim morete biti pri službi božji; da že v zemeljski hiši božji nekako čutite radost in slast, ktera unkray sveta v svetem raju čaka vse one, ki ljubijo Boga! Želim, da bi vam sveto petje z orgljanjem vzbujalo resnično hvaležnost do neskončno dobrotljivega Boga, kateri nam vsaki hip neštevilno mnogo dobrot deli! Želim, da bi vam lepo pobožno petje pomagalo popolnejše služiti Bogu; da bi, kakor je Savlu kralju Davidovo brenkanje na harpo odganjalo hudobnega duha, tudi nam odganjalo zapeljevanje peklenškega duha, odganjalo slabe misli, posvetne želje; da bi vam serce in dušo povzdigovalo pred prestolj presvetega Boga; da bi vas nagibalo Bogu služiti s pravo notranjo pobožnostjo in zunanjo pravičnostjo vse dni svojega življenja — da si s to bogoljubnostjo zaslužite večno plačo v nebesih, da bodede

tudi vi s svetniki in angelji skupej pred prestoljem božjim peli:
„Svet, svet, svet Gospod vojskinih trum . . . na vse veke vekov.
Amen.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Kokic Jan. je dobil faro Černeče, č. g. Stefaner J. pa Šmartin na P. Za eksposita gresta čč. gg. Globočnik Jan. v Rajbl in Barborič Fr. k Mariji pomočnici. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Ljubej Jan. na sv. Višarje, Pogačnik Jože v Sveče, in Veršek Luk. v Železno Kaplo, in Thalhamer Dom. za prov. v Knezovo. Umerla sta čč. gg. fajm. Lupp Frid., in Gally Jož. R. I. P.!

Goriška nadškofija. Č. g. Kralj Jož., kaplan v Kanalu, gre k sv. Ignacija v Gorico; č. g. Možetič Jož., fajm. v Škerbini, zaradi bolehnosti v pokoj; č. g. Božič A., kurat na Otelici, za administr. v Rihenberg, v Otelico pa č. g. Stepandič Fr., kaplan v Rihenbergu.

Lavantinska škofija. Čast. g. Počan Gr., župnik v pokoju, je umerl. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Čč. gg. kaplana sta prestavljena: Poč Mart. k sv. Jakobu v Ljubljani in Koren Ign. v Šent-Janž. Č. g. dr. Sterbenc Jan. se poda zavoljo bolehnosti začasno v pokoj. — Umerl je č. g. prov. Kristofič Pet. R. I. P.!

„Političen katekizem“ in „Wegweiser für Wähler der öster. Rechtspartei,“

tako se imenujete dve knjižici, ki ju je izdal odbor kat. konšt. društva v Celovcu. Da ne bomo Celovčanje Celovske robe hvalili, postavimo sem-le, kar so najveljavniši slovenski časniki o teh knjižicah pisali.

„Zgodnja Danica“ je pisala 30. maja tako-le: „Dve prav dobri knjižici je odbor katoliško-konstitucionalnega društva v Celovcu ravnokar dal na svitlo. Ena je v slovenskem jeziku „Političen katekizem za Slovence (po 12 kr.); druga pa v nemščini: „Wegweiser für Wähler der öster. Rechtspartei“ (po 10 kr.) — Zmiraj bolj potrebno je, da se naš narod tudi politično izuči, če ne, bo v današnjih, bi rekel, „sleparskih“ časih zmiraj huje zanj. Ti knjižici ste velik pomoček, da se more vsakdanji človek v malo urah prav veliko koristnega naučiti; zato teh bukvic res ne moremo prehvaliti in nikoli dosti priporočiti. Slovenska knjižica ima 48 strani in v dveh poglavjih čudo veliko poduka o državi sploh, o občinah ali srenjah, županijah, deželah, o avstrijski državi, njeni vstavi, o političnih strankah, o katoliško-političnih društvih, o bukvah, časnikih, volitvah itd.“

„Novice“ so pisale 4. junija tako-le: „Političen katekizem za Slovence“ — tako se zove knjižica, ktero je ravnokar v Celovcu na svetlo dal odbor katoliško-konstitucionalnega društva poleg nje pa tudi nemško enacega obsežka pod naslovom: „Wegweiser für Wähler der österr. Rechtspartei.“ Obé knjižici se dobite pri odboru gori imenovanega društva v Celovcu: slovenska po 12 kr., nemška po 10 kr.

Prebravši obe knjižici vzkliknili smo radostno: Živio odbor! ki si dal ob pravem času lepo podučilni knjižici na svetlo. Še posebne hvale vredna pa je slovenska, ktera tako lahko umevno (v vprašanjih in odgovorih) podučuje v vseh zadevah, ki jih mora dandanes o srenjskih, deželnih in državnih zadevah vedeti tudi preprosti človek, če noče pasti v brezno sleparskih časnikov. Ker bi v hišo vsacemu kmetu in vsacemu obertniku radi spravili po vsem Slovenskem to zlata vredno knjižico, zato opominjamo vse naše gospode duhovne po deželi, vse naše župane, vse čitalnice in vsa kat. politična društva, naj kar berž sežejo po „političnem katekizmu“ in ga širijo po vsi svoji okolici, da pride na tisoče tega katekizma v dežele slovenske; korist bode naši stvari neizmerna — in knjižica ne stane več kot 12 soldov!“

„Slov. Gospodar“ je pisal 5. junija tako-le: S polnim prepričanjem rečemo, da, kar je verski katekizemka toličanu, je ta „politični katekizem“ vsakemu državljanu, ki hoče kaj več biti, kakor metla v rokah sebičnih kričačev in ljudskih goljufov. Na 48 straneh prav umevno pisane, zlata vredne knjižice najdeš natančni poduk o državi in njeni ustavi od začetka (oktoberska diploma) noter do nove aprilske ustave z direktnimi volitvami; dalje poduk o občini ali srenji, o volitvi v obč. zastop; o županiji ali veliki občini po izgledu hervatsko-ogerskih (prav za prav staro-slovenskih) županij ali komitatov, ki bi lahko opravljale vse, kar zdaj c. k. okrajni uradi z brezštevilnimi uradniki oskerbljujejo. Ko bi se to izpeljalo smo rešeni vseh težav, ki jih zdaj na cente imamo. — Knjižica razlaga tudi vse deželne razmere, volitve v deželni zbor; dokazuje sploh spoznano resnico: da deželni odborov, ki vendar toliko denarja deželo stanejo, — čisto nič treba ni; — podaje natančni poduk o pravni federalistični stranki, kar utegne marsikomu, če to bere, oči odpreti, da vsak pameten državljan k tej stranki spadati mora. Slednjič govori o bukvah in časnikih, o živi potrebi kat. pol. društev, o volitvah in volilnih pripravah. Dodaje pregled volilnih okrajev, volilnih krajev in števila poslancev v vseh slovenskih pokrajinah.

Nemška knjižica: „Wegweiser für Wähler“ je nekoliko krajša (40 strani) in obravnava iste stvari v smislu pravne federalistične stranke.

Slovenska knjižica stane 12, nemška pa 10 kr. in obe se naročate pri g. B. C. Rossbacherju, tergovcu v Celovcu.

Živo priporočamo in naravnost prosimo, da kolikor mogoče vsak dušni pastir za svojo faro, če mogoče vsaka srenja za-se nekoliko iztisov ene ali druge knjižice naroči. — Slavni odbor kat. politič. društva v Celovcu, ki je knjižici založil, daje po razmeri naročenih iztisov še za n a v e r ž e k nekaj brezplačnih. Toraj le hitro sezite po izvrstnih knjižicah in berite jih vkupno po nedeljah in praznikih pod senco košatih dreves, po društvi, in kder koli se zbirate pošteni slovenski možaki — in vspeh bode dober za vas, kakor za deželo in državo!“

Javelne je kaka tiskarina zagledala beli dan, da bi bila od vseh strani enoglasno in tako goreče pohvaljena in priporočena. Zatoraj se nam dozdeva, da takej hvali od naše strani še kaj pristavljati treba ni. Naj bo toraj le samo to še rečeno: Čisti dohodek se bode obernel v to, da se napravi agitovalna zaloga ali akcijski fond.

Mi koroški katoličanje sploh, posebno pa mi koroški Slovenci nimamo skoraj nobenega bolj premožnega prijatelja, ki bi nam v denarnih potrebah dajati zamogel izdatne podpore in pomoči. Veliko denarjev pa gre na to, da se ustanovljajo kat. pol. društva, da se obhajajo zbori teh društev, da hodijo k tem zborom govorniki iz daljnih krajev; posebno veliko denarjev pa pojde na prihodnje volitve. Posamezni rodoljubi, naj so še tako vneti in darežljivi, toliko stroškov zraven tolikih potov in sitnost niso v stanu nositi in plačevati. Živa potreba je torej, da nam rodoljubi in prijatelji avstrijske pravne stranke iz vseh krajev in dežel ljubeznjivo in bratovsko pod rano segajo. Za to lepo prosimo! Saj ni menda prenapeto, ako kdo kupi 10 katekizmov in plača 1 gold. 20 kr., zraven pa še dobi ednajsti zastonj po verhu. Slovenci in katoličani! oglašajte se toraj pridno; najkrajši pot in najboljši kup je po „listnici“ (Correspondenz-Karten), ki veljajo le po 2 krajcarja in po „poštnem povzetju“ (Postnachnahme)!

Prošnja. „Predplača ali naročnina“ se povsod popred plačuje. Že pa teče šesti mesec leta 1873 in več kot tretjina čč. gg. naročnikov še zdaj ni odrajtala svoje naročnine. Zatorej vse tiste čč. gg. naročnike, ki mi za letos niso še naročnine poslali, ali so še od poprejšnjih let kaj na dolgu, prav uljudno prosim, naj svojo dolžnost poravnajo prej ko mogoče, da nisem primoran, ali jih po „listnici“ opomniti ali pa jim časnik ustaviti.

Andr. Einspieler.